

Raport o stanie miasta 2019-2023

Szanowni Mieszkańcy,

dobiegająca końca kadencja była szczególna, chyba w całej historii Polskiej samorządności. Oprócz codziennego zarządzania i rozwijania potencjału Dzierżoniowa mierzyliśmy się z wieloma niedającymi się przewidzieć sytuacjami. Z pandemią covidową, z obniżeniem przez państwo dochodów samorządów i z pomocą obywatelom Ukrainy, którzy znaleźli u nas schronienie po wybuchu wojny na terytorium ich państwa. Był to pewnego rodzaju test sprawczości i działalności niemal wszystkich instytucji, dzięki którym miasto funkcjonuje.

W mojej ocenie zdaliśmy go dobrze. Ten raport opisujący i podsumowujący w krótkiej formie kadencję pozwoli Państwu na wyrobienie sobie własnej opinii. Jest sprawdzonym źródłem wiedzy o naszym samorządzie, pozwalającym na obserwację sposobu zarządzania miastem i jego rozwojem. Pokazuje to, co widoczne dla wszystkich na co dzień gołym okiem, jak oczekiwane inwestycje, ale też ważne działania w innych obszarach życia, dzięki którym nasza lokalna ojczyzna systematycznie zmienia się na lepsze.

Serdecznie dziękuję wszystkim mieszkańcom, którzy w ostatnich pięciu latach angażowali się w rozwój Dzierżoniowa.

Dariusz Kucharski

Dariusz Kucharski
Burmistrz Dzierżoniowa

Drodzy Mieszkańcy,

zachęcam do lektury „Raportu o stanie miasta za kadencję 2018-2024”. Kadencja organów gminy miała upłynąć 30 kwietnia 2023 r. (5 lat), ale w 2022 r. sejm ją przedłużył. To najdłuższa kadencja w historii samorządu i bardzo trudna w obliczu wydarzeń, które wystąpiły w tym czasie, tj: pandemia koronawirusa, wprowadzenie zdalnych obrad, nauki, pracy, wybuch wojny Rosji z Ukrainą, wzrost inflacji, jej wpływ na życie społeczne, gospodarcze i rozwój miasta.

Radni na sesjach podejmowali uchwały, na bieżąco pracowali w komisjach rady, w zespołach opiniodawczo-doradczych burmistrza (ds. osób z niepełnosprawnościami), radach (seniorów, przedsiębiorców, sportu, muzeum). Burmistrz aktywnie współpracował z radą, a radni utrzymywali stały kontakt z mieszkańcami.

Raport stanowi syntetyczne źródło wiedzy o realizacji zadań samorządu, o ważnych inicjatywach, programach i realizowanych inwestycjach we wszelkich obszarach życia, które zapewniają dobry kierunek i dają nadzieję na dalszy rozwój Dzierżoniowa.

Dziękuję mieszkańcom za wzajemną współpracę, rozmowy i spotkania, których analiza pozwoli na podejmowanie kolejnych dobrych decyzji dla miasta.

Andrzej Darakiewicz

Andrzej Darakiewicz
Przewodniczący Rady Miejskiej Dzierżoniowa VIII kadencji

Dzierżoniów dla mieszkańców

Rada Miejska Dzierżoniowa

Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym, Rada Miejska Dzierżoniowa jest organem stanowiącym i kontrolnym. Kadencja Rady Miejskiej Dzierżoniowa VIII kadencji rozpoczęła się w listopadzie 2018 r. i zakończy się 30 kwietnia 2024 r.

Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r. do zakresu działania gminy należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, niezastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów. Określone zadania wykonują organy gminy:

- Rada Miejska Dzierżoniowa (organ stanowiący),
- burmistrz Dzierżoniowa (organ wykonawczy, który wykonuje uchwały rady i zadania określone przepisami prawa).

Rada Miejska podejmuje uchwały, burmistrz wydaje zarządzenia, które składają się na szeroko pojęte prawo lokalne Dzierżoniowa.

W okresie sprawozdawczym od 21.11.2018 r. do 31.12.2023 r. Rada Miejska Dzierżoniowa obradowała na 60 sesjach (w okresie pandemii 13 sesji odbyło się w formie zdalnej), podczas których podjęta 552 uchwały. Obrady transmitowane są

na żywo w internecie. Można je oglądać, tak jak późniejsze nagrania z sesji, na stronie internetowej miasta www.dzierzoniow.pl lub w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta (zakładka Rada Miejska/ Transmisje i nagrania sesji).

W okresie sprawozdawczym radni złożyli 89 interpelacji i zapytań oraz wniosków, które - zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym - opublikowano wraz z odpowiedziami burmistrza w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta (zakładka „Rada Miejska”, „Interpelacje i zapytania”).

Burmistrz Dzierżoniowa od 2019 do 2023 r. wydał 3.441 zarządzeń.

Medale dla zastużonych

Kapituła Medalu za Zastugi dla Dzierżoniowa Rady Miejskiej w okresie VIII kadencji przyznała ich 14. Uhonorowała Medalami za Zastugi dla Dzierżoniowa: Mariana Wódkiewicza - artystę malarza, Radima Vetchý - burmistrza partnerskiego miasta Lanškroun, Barbarę Ciborską - nauczycielkę, regionalistkę, Marka Pioruna - burmistrza w latach 2002-2014, Wiesława Pisarskiego - trenera piłki nożnej w Lechii Dzierżoniów, Aleksandra Szymanowskiego i Janusza Moskalskiego - trenerów piłki ręcznej w MKS „Żagiew” Dzierżoniów, I Liceum Ogólnokształcące im. Jędrzeja Śniadeckiego i Zespół Szkół nr 3 im. Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej w Dzierżoniowie, Edmunda Dąbrowskiego - wieloletniego prezesa Związku Kombatantów i Więźniów Politycznych, Eugeniusza Nowaka - byłego dyrektora Zakładów Radiowych Diora, Andrzeja Wiczkowski - nauczyciela i samorządowca, Ryszarda Krzemieńskiego - pedagoga i spikera sportowego oraz Ryszarda Krzyškowa - wieloletniego prezesa BROEN Poland w Dzierżoniowie.

Rada Miejska Dzierżoniowa obchodziła również 30. rocznicę pierwszych w powojennej historii, w pełni demokratycznych wyborów samorządowych. W ramach obchodów radni posadzili 8 dębów w parku im. Józefa Buczytki, które symbolizują poszczególne kadencje. Natomiast cykliczne wydawnictwo „Dzierżoniów i jego mieszkańcy” w całości zostało poświęcone samorządowcom i działalności Rady Miejskiej Dzierżoniowa od 1990 r.

Rada Miejska Dzierżoniowa podczas sesji 22.06.2020 r.

Radni Rady Miejskiej Dzierżoniowa VIII kadencji, wg stanu na grudzień 2023 r.

lp.	imię i nazwisko	funkcja
1.	Bagiński Adam	przewodniczący Komisji Skarg, Wniosków i Petycji
2.	Biatek Aneta	radna od 26 czerwca 2023 r., objęła mandat po zmarłym Kazimierzu Szabacie
3.	Borek Ryszard	
4.	Bukalska Irena	
5.	Darakiewicz Andrzej	przewodniczący RM Dzierżoniowa
6.	Denysiak Agnieszka	zastępca przewodniczącego Komisji Budżetu i Finansów
7.	Drabczyk Radosław	zastępca przewodniczącego Komisji Rozwoju Gospodarczego Miasta
8.	Juraszek Grażyna	przewodnicząca Komisji Rewizyjnej
9.	Kiesewetter Maciej	przewodniczący Komisji Rozwoju Gospodarczego Miasta
10.	Kowalczyk Roman	wiceprzewodniczący RM Dzierżoniowa
11.	Kowalski Paweł	zastępca przewodniczącego Komisji Spraw Obywatelskich i Porządku Publicznego
12.	Kresa Jarosław	radny do 2.09.2019 r. w zw. z objęciem funkcji wicewojewody dolnośląskiego
13.	Mamętka Małgorzata	radna od 28.10.2019 r. w miejsce wygasłego mandatu Jarosława Kresy
14.	Maniak Sebastian	przewodniczący Komisji Edukacji i Spraw Społecznych
15.	Perlak Jarosław	
16.	Piorun Mirosław	wiceprzewodniczący RM Dzierżoniowa
17.	Rak Marcin	zastępca przewodniczącego Komisji Edukacji i Spraw Społecznych
18.	Rudnicki Jarosław	wiceprzewodniczący RM Dzierżoniowa
19.	Szabat Kazimierz	zmarł 2.05.2023 r.
20.	Wilkos Bolesław	przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów
21.	Woźniak Maciej	zastępca przewodniczącego Komisji Skarg, Wniosków i Petycji
22.	Zeń Zbigniew	zastępca przewodniczącej Komisji Rewizyjnej
23.	Żygadło Ireneusz	przewodniczący Komisji Spraw Obywatelskich i Porządku Publicznego

Inwestycje

Inwestycje

To był wyjątkowy okres, w którym zmiany objęły nie tylko budowę nowych oraz remont istniejących dróg i budynków, ale także tereny rekreacyjne oraz małe skwery i duże parki. Inwestycje realizowane były w niemal każdej części naszego miasta. W ciągu pięciu lat wydano na nie 157 mln 949 tys. zł, prawie połowę tej kwoty (82 mln 319 tys. zł) to pieniądze, które samorząd pozyskał z zewnątrz.

Przebudowa os. Kolorowego - etap I

W 2019 r. powstało prawie 200 nowych miejsc parkingowych na os. Kolorowym, nowe drogi, w tym wyjazd z osiedla w ul. Piastowską, posadzono ponad 200 nowych drzew. Całkowity koszt pierwszego etapu to 3 mln 700 tys. zł.

Stworzenie Centrum Seniora

Przebudowa budynku przy ul. Świdnickiej 35 rozpoczęła się w 2018 r. W tym miejscu znajduje się siedziba Dniennego Domu Senior Plus i dzierżoniowskich organizacji pozarządowych. Tak duża inwestycja możliwa była dzięki pozyskaniu przez Stowarzyszenie Ziemia Dzierżoniowska dofinansowania ze środków Unii Europejskiej w wysokości 7 mln 109 tys. zł.

Inwestycja polegała na przystosowaniu i wyposażeniu sal treningowych, terapeutycznych i świetlic oraz dostosowaniu budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych, przebudowie budynku głównego wraz z rozbudową klatki schodowej i montażem windy. Przebudowano też budynek garażowo-magazynowy. Seniorzy zyskali ogrodzony, zagospodarowany w zieleni i drobną architekturą teren, urządzenia relaksacyjne, a także nowe wyposażenie wspomagające proces terapeutyczny. Realizacja inwestycji pozwoliła na zwiększenie jakości i dostępu do usług społecznych na terenie Dzierżoniowa. Koszt robót budowlanych: 7 mln 980 tys. zł.

Skwer przy ul. Wrocławskiej, Piastowskiej i Strzelniczej

Zmiany, które zaszły w tym miejscu, rozpoczęły rewitalizację terenów zielonych Dzierżoniowa. W 2019 r. wykonano prace poprawiające funkcjonalność i estetykę tego miejsca. Inwestycja kosztowała 245 tys. zł. W ramach tej kwoty powstały nowe alejki, oświetlenie, mała architektura (ławki, stojaki na rowery, kosze na śmieci) oraz zagospodarowano zieleni.

Zagospodarowanie kwartałów

Teren pomiędzy ul. Krasickiego i Kościelną najpierw uprzątnięto z liczących dziesięciolecia i nieestetycznych komórek gospodarczych. W 2019 r. wybudowano miejsca parkingowe, nowe pomieszczenia gospodarcze i punkt do zbiórki odpadów. Postarano się także o przestrzeń na zieleni i zamontowano elementy małej architektury. Koszt inwestycji zamknął się kwotą 778 tys. zł.

Droga i miejsca postojowe na os. Jasnym

Remont drogi i zastąpienie chodnika nowymi miejscami parkingowymi - takie rozwiązanie było możliwe, ponieważ bezpośrednio przy budynku jest dodatkowy chodnik. W efekcie powstało prawie 80 nowych miejsc parkingowych. Koszt inwestycji to 1 mln 59 tys. zł. W ramach współpracy miasta i spółdzielni z budżetu spółdzielni sfinansowana została budowa 27 miejsc parkingowych. Inwestycja zlikwidowała problem jazdy „na zaktadkę”, wynikający z parkowania samochodów wzdłuż drogi i praktycznie wyłączenia z użytku przylegającego do niej chodnika.

Rewitalizacja parku im. Janusza Kusocińskiego

Teren zielony pomiędzy ulicami Piastowską, Złotą i Świdnicką przeszedł w 2019 r. gruntowną rewitalizację. Kosztujące 499 tys. zł prace polegały m.in. na remoncie głównej alei pomiędzy ulicami Piastowską i Świdnicką. Zainstalowano nowe urządzenia małej architektury (ławki, kosze na śmieci, stojaki na rowery i tablice informacyjne). Powstało dojście z głównej alei do Krzyża Milenijnego. Park zyskał nowe ledowe oświetlenie. Oprócz pielęgnacji istniejącej zieleni zadbano o nowe nasadzenia. Na terenie parku powstały specjalne „kwatery” dla kwiatów i krzewów.

Łącznik ul. Korczaka - SP1 wraz z przebudową parkingu

To inwestycja poprawiająca komunikację i zwiększająca liczbę miejsc parkingowych na osiedlach. Przebudowano liczący 260 metrów odcinek jezdni i parking, dzięki czemu powstały nowe miejsca postojowe, m.in. wzdłuż przebudowanego i poszerzonego łącznika. Koszt inwestycji to 1 mln 220 tys. zł.

Owocowy Skwer i miejsca piknikowe przy ul. Kopernika

Inwestycje związane z estetyką i zielenią miejską przeprowadzono za rzeką Piławą, wzdłuż ul. Kopernika. Owocowy skwer powstał w 2019 r. oparciu o środki Euroregionu Glacensis, w ramach 20-letniej współpracy z naszym czeskim miastem partnerskim Lanškroun. Zagospodarowanie terenu polegało na stworzeniu ciągów pieszych, oświetleniu terenu zagospodarowaniu zieleni i nasadzeniu drzew i krzewów owocowych. Koszt tego zadania to kwota 90 tys. zł (53 tys. zł to dofinansowanie z Euroregionu Glacensis).

Owocowy Skwer to część zagospodarowania terenu. W ramach Dzierżoniowskiego Budżetu Obywatelskiego i projektu „Skwer Seniora i Juniora” powstał tu wcześniej plac zabaw. Dzięki DBO powstały tu też w 2019 r. miejsca piknikowe (koszt 290 tys. zł). W pobliżu miasto wybudowało za 1 mln zł nową kładkę nad rzeką Piławą. Całość stanowi kompleks wypoczynkowo-rekreacyjny, z którego mieszkańcy chętnie korzystają.

Kolumbarium na dzierżoniowskim cmentarzu

Pierwsze takie miejsce pochówku, czyli złożenia prochów po skremowaniu, na dzierżoniowskim cmentarzu komunalnym (nieopodal kaplicy) powstało w 2019 r. za 61 tys. zł. W 2020 r. kolumbarium rozbudowano o kolejne dwa moduły i zagospodarowano teren wokół (koszt 110 tys. zł). W 2023 r. powiększono je o kolejne cztery moduły (koszt 388 tys. zł).

Budowa ul. Bursztynowej

Nawierzchnia z kostki, chodniki, oświetlenie ledowe - to efekty budowy drogi, która połączyła w 2019 r. os. Tęczowe z ul. Akacjową. Dodatkowy wjazd na nową część os. Tęczowego ułatwia komunikację.

Ulica Bursztynowa, podobnie jak Srebrna, Szafirowa i Rubinowa to drogi, które powstały przy nowych terenach mieszkaniowych, położonych pomiędzy os. Tęczowym a ul. Akacjową. Koszt realizacji inwestycji zamknął się kwotą 250 tys. zł.

Rozbudowa Alei Bajkowych Gwiazd - Aleja Wandy Chotomskiej

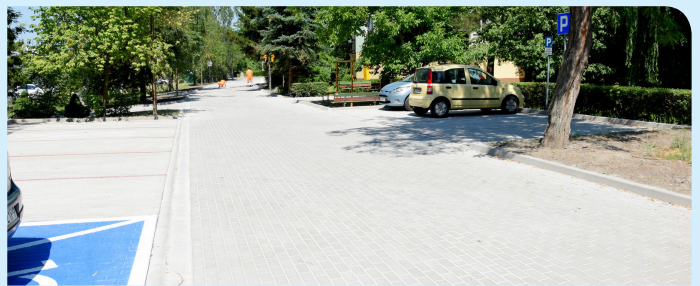
Inwestycja polegała na budowie w 2019 r. chodnika, który połączył istniejącą aleję z wyjściem od strony os. Różanego. Oprócz budowy chodnika z kostki betonowej o powierzchni 375 m², zamontowano oświetlenie, ławki, kosze, stojaki na rowery i zasadzono 15 drzew. Koszt zadania to kwota 134 tys. zł.

Przebudowa ul. Strumykowej

Odcinek drogi od wiaduktu do parkingów Ośrodka Sportu i Rekreacji oraz do ogrodów działkowych zyskał nawierzchnię z kostki i infrastrukturę drogową. W ramach kosztujących 580 tys. zł prac w 2019 r. przebudowano drogę, odwodniono ją, oświetlono i zamontowano barierki ochronne.

Przebudowa łącznika ul. Akacjowa - os. Tęczowe

Niewielka, ale ważna komunikacyjnie droga zmieniła się i od 2019 r. ułatwia komunikację z os. Tęczowym. Wykonano odwodnienie i przebudowano drogę, wjazdy i chodniki z kostki betonowej. Zamontowano też ledowe oświetlenie. To inwestycja wykonana przez miasto wspólnie ze spółdzielnią. Wkładem SM był remont dojazdów do budynków nr 13 i 12 i kilku istniejących miejsc parkingowych. Koszt realizacji to 284 tys. zł.

Przebudowa ul. Cichej, Szpitalnej i Okrzei

Zakończone w 2020 r. prace dały efekt w postaci nowego dojazdu do miasta od strony Niemczy i Dobrocina. Inwestycja znacznie poprawiła infrastrukturę drogową i pieszą w sąsiedztwie szpitala. Oprócz gruntownej przebudowy dróg powstała licząca 2300 m ścieżka rowerowo-spacerowa i nowe miejsca parkingowe. Drogi oświetlane są lampami ledowym. Koszt robót budowlanych to 10 mln 513 tys. zł, a pozyskane na jej realizację środki to 5 mln 711 tys. zł.

Przebudowa ul. Żłotej

Inwestycja realizowana była w 2020 r. na odcinku od Ronda Polskiego Państwa Podziemnego do skrzyżowania z ul. Akacją. Oprócz poprawy warunków i bezpieczeństwa drogowego wyremontowano istniejące i wybudowano nowe miejsca parkingowe. W 2020 r. powstało rondo, noszące dziś nazwę Rondo Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Zastąpiło ono nietypowe i mało bezpieczne skrzyżowanie ul. Korczaka z ul. Żłotą. Koszt robót budowlanych to 3 mln 881 tys. zł. Pozyskane środki w wysokości 1 mln 901 tys. zł.

Modernizacja Przedszkola Publicznego nr 2

W 2020 r. budynek przedszkola przeszedł wewnątrz kompleksowy remont. W ramach inwestycji obiekt dostosowano do obowiązujących przepisów przeciwpożarowych. Odnowione wnętrza są jaśniejsze i bardziej przyjazne dla dzieci. Koszt robót budowlanych to 1 mln 382 tys. zł. W 2022 i 2023 r. odnowiono elewację, uzupełniono detale architektoniczne, wymieniono pokrycie dachowe, rynny i instalację odgromową, naprawiono kominy. Inwestycja kosztowała 724 tys. zł.

Inwestycje w zieleni i czystsze powietrze

W ramach Dzierżoniowskiego Budżetu Obywatelskiego na terenie dzierżoniowskiej podstrefy zasadzono 406 ukształtowanych, ponaddwumetrowych drzew (lipy drobnolistne greenspire, lipy szerokolistne zelzate, lipy krymskie, lipy holenderskie, a także dęby, klony, grusze i topole włoskie).

W ramach DBO posadzono też 9 dębów w parku im. Buczytki oraz 20 głogów przy ul. Batalionów Chłopskich. W rynku pojawiły się nowe elementy małej architektury i w kolejnych latach będą nowe nasadzenia. Koszt nasadzenia drzew to 187 tys. zł, koszt małej architektury pod zielenią w rynku to 120 tys. zł.

Aktywne przejścia dla pieszych

Pierwsze aktywne przejścia dla pieszych w Dzierżoniowie powstały na ul. Piastowskiej, najbardziej ruchliwej drodze w Dzierżoniowie. Cztery aktywne przejścia są lepiej widoczne, dodatkowo oświetlone i mają automatyczny mechanizm uruchamiania oświetlenia, sygnalizujący kierowcom moment zbliżania się pieszego. Koszt zadania zamknął się w kwocie 204 tys. zł. Dofinansowanie wyniosło 102 tys. zł.

Kolejne przejścia zainstalowano w okolicach skrzyżowania ul. Kopernika i Sienkiewicza (droga do SP nr 9, do basenu krytego i szkoły muzycznej, przy SP 9 i na ul. Żłotej (droga do SP3). Koszt pięciu aktywnych przejść zamknął się kwotą 247 tys. zł.

Park zabaw dla psów

130 tys. zł kosztowała budowa w 2020 r. parku zabaw dla psów, zrealizowana w ramach budżetu obywatelskiego. W parku pomiędzy osiedlami Błękitnym, Jasnym i Różanym stworzono specjalną przestrzeń dla czworonogów, gdzie można aktywnie spędzać czas ze swoimi pupilami, bez obowiązkowych kagańców i smyczy. Stąd m.in. wysokie ogrodzenie otaczające teren o łącznej powierzchni prawie 2,5 tys. m². Tunele, kładki i różnego rodzaju przeszkody wykonano z wykorzystaniem naturalnego terenu oraz elementów drewnianych i opon.

Park zabaw tworzy strefa wejściowa i dwie duże, oddzielone przestrzenie dla matych i większych psów.

Przebudowa dróg na os. Tęczowym

Przeprowadzane w ostatnich latach remonty dróg są efektem współpracy miasta ze spółdzielnią mieszkaniową i dotyczyły wszystkich głównych ciągów komunikacyjnych os. Tęczowego. Zrealizowane w 2020 r. prace obejmowały ponadstumetrowy odcinek drogi (na wysokości budynków nr 5, 3 i 11), oraz budowę kanalizacji deszczowej i nowego oświetlenia. Koszt robót budowlanych to 556 tys. zł.

Nowoczesny e-urząd w Dzierżoniowie

Zeskanuj kod QR i korzystaj z e-usług w dzierżoniowskim urzędzie

Zdobyte przez miasto zewnętrzne dofinansowanie umożliwiło przyspieszenie prac pozwalających na kompleksową obsługę klienta online. W urzędzie wykonano modernizację i rozbudowę sieci LAN i związane z jej instalacją prace remontowe. Zakupiono dwa nowe serwery obsługujące systemy, które umożliwiają klientom szerszy kontakt z urzędem, w tym prowadzenie i śledzenie spraw online. Pozyskane środki wyniosły 2 mln 521 tys. zł w tym koszt robót budowlanych to 587 tys. 645 zł.

Nowy dach Muzeum Miejskiego Dzierżoniowa

Prace w jednej z najbardziej urokliwych willi w Dzierżoniowie polegały na wymianie elementów konstrukcyjnych dachu, wzmocnieniu elementów drewnianych, montażu dachówki i elementów tytanowo-cynkowych wieżyczek, montażu nowych rynien i rur spustowych i wymianie instalacji odgromowej. Koszt robót budowlanych w 2020 r. - 480 tys. zł.

Parking przy Przedszkolu Publicznym nr 1

Prace w 2020 r. przy przebudowie parkingu przedszkola polegały na usunięciu starej asfaltowej nawierzchni, wykonaniu odwodnienia, ułożeniu nowej kostki i montażu oświetlenia. Koszt robót budowlanych to 199 tys. zł.

Złota przystań - przestrzeń rekreacyjna dla mieszkańców

Zadanie zrealizowane w ramach budżetu obywatelskiego. Plac zabaw i elementy do ćwiczeń na powietrzu znajdują się w środku jednego z najstarszych dzierżoniowskich osiedli. Koszt robót budowlanych w 2020 r. - 262 tys. zł.

Modernizacja kina Zbyszek

We wcześniejszych latach wyremontowano dach kina, powstała też nowa kottownia gazowa, remont przeszły również garderoby. W 2020 r. wymieniono stolarkę okienną i wszystkie drzwi w budynku. Koszt tych prac to 336 tys. zł. Od 2016 r. do końca 2020 na wszystkie prace remontowo-modernizacyjne w kinie miasto przeznaczyło 1 mln 300 tys. zł.

Przebudowa odnogi ul. Wesotej

Prace dotyczyły jezdni oraz jej oświetlenia i odwodnienia. Dzięki wybudowaniu przepompowni wody opadowe, będące do tej pory sporym problemem, kierowane są teraz do potoku Stocina. Koszt robót budowlanych - 489 tys. zł.

Budynki DTBS-ów przy ul. Sowiogórskiej

W 2020 r. oddano do użytku drugi budynek, który powstał przy ul. Sowiogórskiej w ramach tworzenia mikroosiedla DTBS-ów z 1-, 2- i 3-pokojowymi mieszkaniami. Obiekt ma 2.641 m² 31 lokali mieszkalnych. W 4-piętrowym budynku jest winda i hala garażowa. Koszt inwestycji to kwota 8 mln 332 tys. zł.

W trzecim budynku DTBS-u z 2022 r. są 32 lokale mieszkalne, winda, podziemne miejsca parkingowe oraz duży parking przy budynku. Mieszkania na parterze mają też niewielkie ogródki. Budowa kosztowała 9 mln zł, ale 3 mln to zewnętrzna dotacja, 500 tys. pochodzi z budżetu miasta. Pozostała część kosztów pokrył kredyt preferencyjny BGK i partycypacja najemców.

Czwarty budynek przy ul. Sowiogórskiej wybudowano z zastosowaniem nowych technologii i oddano do użytku w 2023 r. Posiada windę, 19 miejsc postojowych i halę garażową w najniższej kondygnacji. W bloku są 32 lokale. Wszystkie znalazły najemców jeszcze przed zakończeniem budowy. Inwestycja kosztowała 11 mln 151 tys. zł.

Chodnik przy ul. Świdnickiej

Chodnik, który wybudowano w 2021 r. wzdłuż ul. Świdnickiej, łączy ul. Sowiogórską z pozostałą częścią miasta. Pozwala on na przejście w kierunku centrum bez konieczności przechodzenia przez najbardziej ruchliwą drogę w Dzierżoniowie. Roboty budowlane zamknięty się kwotą 160 tys. zł. Połowę pokryło miasto, połowę Dolnośląska Służba Dróg i Kolei.

Renowacja Kaplicy Sadebecków

Jeden z najbardziej charakterystycznych obiektów Dzierżoniowa został w 2021 r. odrestaurowany. Odnowiono m.in. tynki, rekonstrukcji poddano sześć wewnętrznych pilastrów (pierwotne stiukomarmury). Prace na zewnątrz objęły też renowację rzeźby – personifikacji Nadziei na kopule kaplicy, izolację fundamentów, renowację gzymsów, odnowienie elewacji oraz renowację stalowych bram. Poszycie kopuły wyłożono miedzianą blachą, a całą kaplicę podświetliła iluminacja. To kolejne zadanie wykonane z zewnętrznym dofinansowaniem. Do Dzierżoniowa na ten cel trafiło 247 tys. zł ze środków Euroregionu Glacensis i 15 tys. zł z budżetu państwa. Całość kosztowała 388 tys. zł.

Budowa ul. Przedwiośnie - pierwszy etap

Stołówka, świetlica i aula w Szkole Podstawowej nr 1

Największa inwestycja 2021 r. służy młodszym mieszkańcom. Wykonane prace polegały na adaptacji niewykorzystywanych wcześniej pomieszczeń na potrzeby świetlicy dla uczniów klas I-III. Powstała stołówka z zapleczem kuchennym, do której można się dostać również osobnym wejściem, od strony os. Jasnego, a także mała i duża aula ze sceną i widownią oraz toalety dostosowane do potrzeb najmłodszych uczniów. Koszt wykonanych prac to 5 mln 543 tys. zł.

Renowacja pomnika Świętego Jana Nepomucena

Inwestycję przeprowadzono w 2021 r. przy dofinansowaniu ze środków EFRR oraz budżetu państwa za pośrednictwem Euroregionu Glacensis. Zadanie objęło nie tylko samą figurę świętego, ale także montaż ogrodzenia, nasadzenie zieleni przy pomniku oraz iluminację świetlną pomnika. Wartość projektu to ponad 220 tys. zł. Dofinansowanie wyniosło ok. 137 tys. zł.

Przedwiośnie to droga wewnętrzna prowadząca do domków jednorodzinnych w sąsiedztwie ul. Korczaka. W 2021 r. wybudowano 200-metrowy odcinek drogi z kostki betonowej, chodniki i zamontowano oświetlenie. Przed rozpoczęciem tych prac spółka Wodociągi i Kanalizacja wybudowała kanalizację deszczową. O wykonanie zadania wnioskowali mieszkańcy ul. Przedwiośnie, którzy sfinansowali koszty projektu wraz ze wszystkimi uzgodnieniami i niezbędnymi specyfikacjami technicznymi. Koszt robót budowlanych zamknął się kwotą 777 tys. zł brutto.

Nowa droga dla rolników i działkowców

Przebudowa drogi od ul. Złotej wzdłuż ogrodów działkowych „Jar” w 2021 r. polegała na ułożeniu asfaltu na jedynie utwardzonej do tej pory nawierzchni. Prawie kilometrowy odcinek drogi ma 3 m szerokości i 4 tzw. „mijanki”. Prace prowadzono także na poboczu i przepuście drogowym.

Przebudowa drogi służącej do transportu rolnego oraz jako dojazd do ogrodów działkowych współfinansowana była ze środków Województwa Dolnośląskiego (199 tys. zł) i budżetu miasta (252 tys. zł).

Rewitalizacja Wału Szwedzkiego

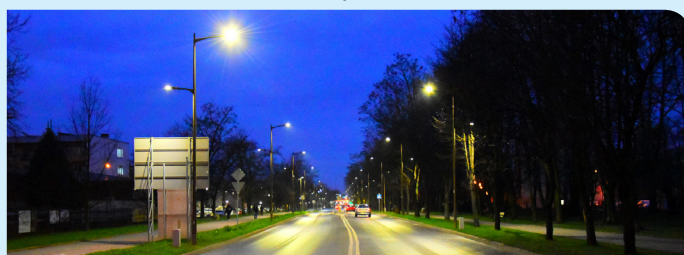
Prace objęte w 2022 r. aranżacją terenów zielonych, wzmocnienie wału, budowę amfiteatru w miejscu, w którym odbywa się „Poezja na Murach”, remonty schodów na wale i przy murach obronnych, iluminację murów i wieży ciśnień, przebudowę ciągów pieszo-rowerowych i ich oświetlenie, montaż małej architektury (ławki, kosze na śmieci, tablice informacyjne i gabloty, pergole i trejaże) oraz montaż monitoringu. Koszt inwestycji to 2 mln 600 tys. zł, dofinansowanie 2 mln 500 tys. zł.

Rewitalizacja Parku Miłośników Dzierżoniowa

Kolejna inwestycja Dzierżoniowa w tereny zielone zrealizowana z zewnętrznym dofinansowaniem. W 2022 r. pojawiły się nowe chodniki z kostki oraz miotu kamiennego, fontanna posadzkowa, ledowe oświetlenie, ławki i kosze. Ostatnim elementem wykonywanych prac były nowe nasadzenia drzew i krzewów. Jest także podświetlenie jednego z najpiękniejszych drzew w Dzierżoniowie, czyli buka rosnącego przy skrzyżowaniu ul. Piłsudskiego i Klasztornej. Wartość robót budowlanych to 1,5 mln zł, w tym dofinansowanie 500 tys. zł.

Nowe oświetlenie ul. Piastowskiej

Na odcinku od ronda Polskiego Państwa Podziemnego do ronda Żołnierzy Wyklętych wymieniono słupy oświetleniowe, kable i zamontowano nowe lub zmodernizowane rozdzielnie. Cała ulica ma nowe, ekologiczne i ekonomiczne oprawy oświetleniowe typu led. Inwestycja kosztowała 998 tys. 986 zł, z czego 75% kosztów kwalifikowanych pokrytych zostało z dofinansowania ze środków UE. Inwestycja była realizowana w 2022 r.

Budynki wielorodzinne przy ul. Prusa

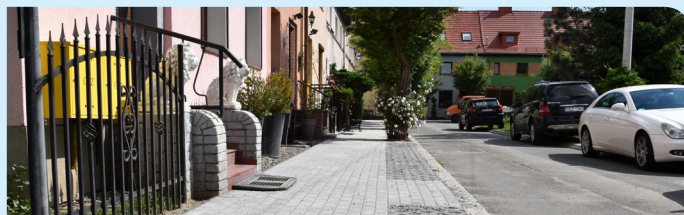
W 2023 r. oddano do użytku dwa nowoczesne budynki komunalne przy ul. Prusa. Pomiędzy blokami jest łącznik z miejscem na punkt usługowy. Komunikację wewnętrzną zapewnia droga wzdłuż budynków, jest też parking na prawie 50 miejsc postojowych i plac zabaw dla dzieci. W budynkach są windy, a mieszkania na parterze mają po obu stronach małe ogródki. Łącznie to 48 mieszkań 3-, 2 i 1-pokojowych. Koszt tej inwestycji to 17 mln zł. Na jej realizację Dzierżoniów pozyskał 13 milionów z Funduszu Doptat Banku Gospodarstwa Krajowego.

Nowa elewacja i dach Przedszkola Publicznego nr 3

W placówce na os. Błękitnym przeprowadzono prace termomodernizacyjne. Nie tylko poprawiło to estetykę, ale zmniejszyło zapotrzebowanie na zużycie energii. Docieplono dach budynku i elewację. Modernizacją objęto w 2022 r. także centralne ogrzewanie i kotłownię gazową. Wymieniano okna w piwnicy, drzwi wejściowe do przedszkola, przy wejściu do budynku powstała pochylnia dla osób z niepełnosprawnościami. Okna w salach wyposażono w zewnętrzne rolety. Koszt prac budowlanych to 1 mln 556 tys. zł. Unijne dofinansowanie zdobyte przez „Stowarzyszenie Ziemia Dzierżoniowska” (1 mln 322 tys. zł.) to aż 85% całej inwestycji.

Podkowa na ul. 11 Listopada

W „podkowie” wyremontowano w 2023 r. chodniki wzdłuż budynków. Po zakończeniu prac uzupełniono nasadzenia rosnących tam głógów, na terenie zielonym pojawiła się też nowa rośliność nisko-pienna. Koszt tych prac zamknął się kwotą 120 tys. zł.

Budowa hali pneumatycznej i modernizacja boiska ze sztuczną nawierzchnią

Hala pneumatyczna powstała w 2023 r. w miejscu istniejącego boiska ze sztuczną nawierzchnią. Ze względu na swoją wielkość jest dziś jednym z nielicznych tego typu obiektów w Polsce i w Europie. Jej montaż poprzedziły prace przy modernizacji boiska. Istniejącą i wyeksploatowaną murawę sztuczną wymieniono na nową, spełniającą dzisiejsze, restrykcyjne wymagania techniczne. Sam obiekt jest imponujący i robi ogromne wrażenie. Przy wymiarach 95 m długości i 75 m szerokości mieści się w nim pełnowymiarowe boisko. Na cele treningowe halę można podzielić na trzy boiska wielkości „Orlika”. W najwyższym punkcie ma 22 m wysokości. Jest oświetlona i zasilana fotowoltaiką. Decyzją radnych nosi imię Oskara Plinty.

Koszt zrealizowanych prac zamknął się kwotą 5 mln 190 tys. zł. Dzierżoniów zdobył na nie dofinansowanie w wysokości 1 mln 172 tys. zł z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej. Inwestycja została wyróżniona w plebiscytcie „Modernizacja Roku i Budowa XXI Wieku”.

Przebudowa ul. Pocztowej

Inwestycja polegała na odtworzeniu historycznego wyglądu najbardziej stromej drogi w Dzierżoniowie. Asphalt zastąpiła w 2023 r. kostka kamienna, pojawiło się wiele elementów małej architektury i nowe nasadzenia. Koszt prac to kwota 5 mln 276 tys. zł, zewnętrzne dofinansowanie to 2 mln 663 tys. zł.

Modernizacja ul. Ząbkowickiej

Ul. Ząbkowicka jest drogą wojewódzką. Przy jej modernizacji w 2023 r. miasto było investorem zastępczym. Koszt inwestycji zamknął się kwotą 2 mln 193 tys. zł. Po połowie został pokryty z budżetu Dzierżoniowa i budżetu województwa.

Inwestycja trwała dłużej niż zakładano. Po rozpoczęciu prac i zdjęciu starej warstwy jezdni badania wykazały, że w kilku miejscach pod drogą są puste przestrzenie. To efekt działania wody podmywającej warstwę konstrukcyjną drogi. Ich usunięcie wymagało znalezienia rozwiązań technicznych, dodatkowych prac projektowych i uzgodnień z zarządcą drogi - Dolnośląską Służbą Dróg i Kolei.

Drogi dojazdowe do SP3

W 2023 r. przebudowano ul. Szkolną, ul. 11 Listopada (odcinek od ul. Szkolnej do ul. Tadeusza Kościuszki) oraz drogę dojazdową do sądu i ciąg pieszo-jezdny przy Szkole Podstawowej nr 3. Zrealizowanie tych zadań w ramach jednej inwestycji umożliwiło miastu sięgnięcie po zewnętrzne dofinansowanie, dzięki czemu kosztująca 6 mln 758 tys. zł inwestycja otrzymała 4 mln 999 tys. zł dofinansowania z Rządowego Funduszu Polski Ład.

Przebudowa ul. Sikorskiego

Gruntowna przebudowa drogi prowadzącej na os. Różane, Jasne i Młodych kosztowała 9 mln zł. Dzierżoniów na jej realizację pozyskał 4 mln zewnętrznych środków. Inwestycja realizowana w 2022 i 2023 r. polegała na przebudowie konstrukcji drogi, wymianie sieci podziemnych, w tym sieci kanalizacji deszczowej. Powstały nowe chodniki, ścieżka rowerowa, zatoki autobusowe i bezpieczne przejścia dla pieszych z dodatkową sygnalizacją informującą kierowców, że ktoś zbliża się do przejścia. Jest też więcej miejsc postojowych i nowe oświetlenie jezdni i chodników. W kilku miejscach zamontowano barierki uniemożliwiające przypadkowe wtargnięcie na drogę.

Modernizacja Stadionu Miejskiego

Ta inwestycja poprawiła sportową infrastrukturę Dzierżoniowa i znacząco wpłynęła na poprawę estetyki miasta. Stadion zmienił swoje oblicze od 2021 r. Zmodernizowano i częściowo zadasznono trybuny, zamontowano na nich wygodne siedziska. Prace objęły też murawę, jej odwodnienie i instalację systemu zraszaczy. Powstała nowa „spikerka”, miejsca parkingowe, ciągi komunikacyjne i nasadzenia zieleni. Stadion zyskał nowoczesne oświetlenie, umożliwiające organizację wydarzeń wieczorami. Koszt prac to 11 mln 963 tys. zł. Miasto zdobyło zewnętrzne dofinansowanie w wysokości 4 mln zł z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych. Prace zakończyły się w 2023 r.

Estetyka Potrzeba piękna

Przestrzeń publiczna odgrywa ważną rolę w realizowaniu różnorodnych potrzeb współczesnego mieszkańca miasta. Jedną z nich jest potrzeba piękna. Codzienne życie mieszkańców tworzy się na ulicach, w parkach, na skwerach - wszystkich tych przestrzeniach, które stanowią domenę publiczną. Dlatego tak ważne jest, by na tym etapie rozwoju, na którym jest Dzierżoniów, zadbać o estetykę. Jak to robimy?

Murale

Od kilku lat miasto mocno wspiera tworzenie sztuki w przestrzeni miejskiej. Co ważne, robimy to we współpracy z lokalnymi artystami. Dzięki programowi „Dzierżoniów Pełen Pasji” w 2019 r. powstał m.in. mural związany z techniczną historią Dzierżoniowa - nieistniejącymi już Zakładami Radiowymi Diora. W 2021 r., Roku Kobiet, murale skupiały się wokół pań. Powstały przy ul. Złotej (budynek elektrociepłowni), przy ul. Świdnickiej (Centrum Seniora) i - największy - na budynku przy skrzyżowaniu ul. Brzegowej i Nowowiejskiej. Sztuki w przestrzeni publicznej przybywa też w mieście dzięki prywatnym inicjatywom.

Dzierżoniów Miasto Lilaków

W 2019 r. odbyło się pierwsze Święto Lilaków, którego inicjatorem był zarząd Towarzystwa Miłośników Dzierżoniowa. To nawiązanie do przedwojennej tradycji związanej z Dolnym Śląskiem sadzenia lilakowych krzewów w różnych częściach miasta. Od tego czasu każdego roku instytucje, przedsiębiorcy oraz mieszkańcy zasadzili 615 krzewów lilaków. W wyniku akcji powstały aleje lilakowe m.in. w parku im. Sybiraków, na plantach przy rzece Piława, wzdłuż ulicy Diorowskiej. Za tę akcję jury 25. konkursu Dolnośląski Klucz Sukcesu doceniło społeczeństwo Dzierżoniowa przyznając mieszkańcom wyróżnienie Dolnośląskiego Klucza Sukcesu.

Sadzenie lilaków

Murale autorstwa Romana Mrozowskiego (Nieży Patent Art)

Konkurs „Piękno kwiatów i zieleni wokół nas”

Od 28 lat burmistrz miasta wspólnie z Towarzystwem Miłośników Dzierżoniowa organizuje dla mieszkańców Dzierżoniowa konkurs „Piękno kwiatów i zieleni wokół nas”. Przez wszystkie edycje udział w konkursie wzięło ponad 2.000 mieszkańców. Każdego roku podczas akcji inaugurującej konkurs, mieszkańcy sadzą ponad 2.500 kwiatów na terenach zielonych, skwerach i gazonach w mieście.

Nasadzenia

W 2022 r. na terenie Dzierżoniowa były realizowane działania mające na celu zwiększenie liczby drzew i krzewów. Nowych nasadzeń dokonało miasto w ramach utrzymania zieleni miejskiej, a także inne podmioty w ramach działań promocyjnych i w ramach kompensacji przyrodniczych. Łącznie posadzono 222 drzewa i 449 krzewów. W ostatnich pięciu latach na terenie miasta zostało posadzonych łącznie 2.325 drzew i 8.014 krzewów. Dodatkowo były prowadzone nasadzenia krzewów, jednorocznych roślin rabatowych i kwiatów na terenach zieleni miejskiej.

Konkurs „Piękna fasada”

Jedną z form pomocy miasta dla właścicieli i wspólnot mieszkaniowych inwestujących w budynki, także z udziałem gminy, były nagrody pieniężne dla laureatów konkursu Piękna Fasada. Do corocznych konkursów za osiągnięcia w dziedzinie upowszechniania i ochrony kultury materialnej Dzierżoniowa wptynęło w tej kadencji 51 wniosków w dwóch kategoriach. Przyznano 40 nagród w kategorii elewacja na sumę 420.000 zł oraz 1 nagrodę w kategorii detal architektoniczny w wysokości 10.000 zł. Pierwsze nagrody otrzymały za inwestycje z lat 2019-22 wspólnoty mieszkaniowe nieruchomości położonych przy ul. Ząbkowickiej 45, ul. I. Krasickiego 50, ul. J. Kilińskiego 11 i ul. Wrocławskiej 22.

Dzierżoniów dla mieszkańców Edukacja

Od lat każdego roku przychodziło na świat około 250 mieszkańców Dzierżoniowa, jednakże od 2019 r. zauważalna jest tendencja spadkowa. Znalazło to odzwierciedlenie w sytuacji żłobków i przedszkoli. Szkoły w ostatnich latach zmagają się najpierw z pandemią i nauką zdalną, potem z ich skutkami i izolacją społeczną uczniów. Do szkół i przedszkoli zostali przyjęci nowi uczniowie z Ukrainy.

Żłobki

W Dzierżoniowie jest obecnie 275 miejsc w żłobkach, w tym 72 miejsca w żłobku publicznym. Na terenie miasta funkcjonują:

- Żłobek Miejski nr 1 (72 miejsca),
- Niepubliczny Żłobek „Akademia Maluszka” (60 miejsc),
- Niepubliczny Żłobek „Sówka” w Dzierżoniowie (95 miejsc),
- Żłobek Niepubliczny „Kraina Czarów” (48 miejsc).

Ponadto w Dzierżoniowie znajduje się Żłobek Gminny „Sudeckie skrzaty”, do którego uczęszczają głównie dzieci z gminy Dzierżoniów.

Od 1.07.2023 r. dzierżoniowscy rodzice i opiekunowie, korzystający z niepublicznej placówki żłobkowej, mogą ubiegać się o realizowane przez OPS świadczenie pieniężne „Dzierżoniowski Bon Żłobkowy”.

Przedszkola

Sieć placówek oświatowych w trakcie minionej kadencji nieco się zmieniła. 31.08.2020 r. przekształcono Niepubliczne Przedszkole nr 3 „Pod Topolą” w Przedszkole Publiczne nr 3. We wrześniu 2020 r. otwarto dodatkową lokalizację Przedszkola Publicznego nr 2 na ul. Złotej 8. Rok później powstały Niepubliczne Przedszkole Montessori Bliska Przystań oraz Niepubliczne Przedszkole „Kraina Czarów”.

W roku szkolnym 2023/2024 do przedszkoli uczęszcza 1.068 dzieci (629 do publicznych, 439 do niepublicznych). W Dzierżoniowie funkcjonuje 11 przedszkoli - 4 publiczne i 7 niepublicznych:

- 1) Przedszkole Publiczne nr 1 im. Jana Brzechwy,
- 2) Przedszkole Publiczne nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi i Oddziałem Specjalnym, ul. Miernicza 2 oraz ul. Złota 8,
- 3) Przedszkole Publiczne nr 3,
- 4) Przedszkole Publiczne nr 7,

Najpierw był jeden żłobek miejski. Dziś w Dzierżoniowie funkcjonują już cztery niepubliczne i jeden publiczny żłobek.

Do żłobka publicznego mogą być zapisane dzieci rzeczywiście mieszkające na terenie Dzierżoniowa. Odbywa się to na podstawie pisemnego wniosku rodziców lub opiekunów prawnych. Pierwszeństwo otrzymania miejsca w żłobku publicznym mają rodziny wielodzietne, pracujący rodzice i rodzice samotnie wychowujący dziecko. Mieszkańcom, których dzieci nie dostały się do żłobka publicznego, gmina zapewniała miejsca w trzech funkcjonujących żłobkach niepublicznych. Miasto przekazywało co miesiąc dotację w kwocie 500 zł na każde dziecko, rodzice płacili za pobyt różnicę pomiędzy opłatą pobieraną w danym żłobku a kwotą dotacji oraz za wyżywienie zgodnie ze stawką w danej placówce. Od września 2023 r. funkcjonuje tzw. bon żłobkowy – pieniądze trafiają bezpośrednio na konto rodzica, który sam wybiera i opłaca wybrany żłobek.

- 5) Przedszkole Niepubliczne nr 4,
- 6) Przedszkole Niepubliczne „Słoneczna Piątka”,
- 7) Niepubliczne Przedszkole Promujące Zdrowie „Szóstka”,
- 8) Przedszkole Językowe Europejska Akademia Dziecka,
- 9) Niepubliczne Przedszkole Sióstr Salezjanek im. Św. Dominika Savio,
- 10) Niepubliczne Przedszkole Montessori Bliska Przystań,
- 11) Przedszkole Niepubliczne „Kraina Czarów”.

W przedszkolach publicznych miasto zapewnia bezpłatne nauczanie, wychowanie i opiekę w wymiarze 5 godzin dziennie przeznaczone na realizację podstawy programowej. Do końca grudnia 2022 r. nie było podwyżki opłat dla rodziców za przedszkole publiczne - opłata wynosiła 1 zł za każdą rozpoczętą godzinę powyżej 5 godzin. Wzrost opłat nastąpił w związku z waloryzacją od stycznia 2023 r.

Opłata wzrosła do 1,14 zł, a od września 2023 r. do 1,30 zł za każdą rozpoczętą godzinę powyżej 5 godzin. Gdy do przedszkola uczęszcza jednocześnie dwoje dzieci z jednej rodziny,

opłatę obniża się za drugie dziecko o 50%. Za każde dziecko z rodziny wielodzietnej mającej na utrzymaniu troje lub więcej dzieci i objętej programem pn. „Dzierżonowska Karta Dużej Rodziny” opłata również wynosi 50%.

W 2020 r. Przedszkole Publiczne nr 2 zyskało nową lokalizację w budynku po OPS-ie przy ul. Złotej 8

Przy dzierżonowskich przedszkolach publicznych funkcjonują stowarzyszenia, które wspierają ich działalność. Pozyskane przez nie środki przeznaczone są na rehabilitację, organizację wycieczek, zajęć kulturalnych i sportowych oraz warsztatów edukacyjnych poszerzających wiedzę na temat kultury, historii Dzierżonowa. Przy PP nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi funkcjonuje „Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Integracji Uśmiech”, przy PP nr 1 „Stowarzyszenie Przyjaciół Kaczki Dziwaczki”, a przy PP nr 7 „Stowarzyszenie Tęczowa Siódemka”.

Środki pozyskane przez stowarzyszenia przy przedszkolach

2018	51.139 zł
2019	47.493 zł
2020	39.993 zł
2021	39.587 zł
2022	29.300 zł
2023	23.623 zł

Dzieci z niepełnosprawnościami

Miasto zapewnia opiekę dzieciom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w wieku przedszkolnym i szkolnym.

W przedszkolach prowadzonych przez samorząd w roku szkolnym 2023/2024 opieką objętych było 34 uczniów niepełnosprawnych, w tym 31 w Przedszkolu Publicznym nr 2. Do szkół podstawowych uczęszczało 84 uczniów z niepełnosprawnościami, z czego 39 do Szkoły Podstawowej nr 5.

W latach 2019-2023 niepełnosprawni uczniowie byli także dowożeni do 9 placówek szkolno-wychowawczych. Łącznie na ich dowóz w tym okresie wydatkowano 604.141,92 zł.

Szkoły podstawowe

Od roku szkolnego 2017/2018 niezmiennie w Dzierżonowie funkcjonują cztery szkoły podstawowe, dla których organem prowadzącym jest miasto:

- Szkoła Podstawowa nr 1 im. Noblistów Polskich,
- Szkoła Podstawowa nr 3 im. Komisji Edukacji Narodowej,
- Szkoła Podstawowa nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi im. Bohaterów Westerplatte,
- Szkoła Podstawowa nr 9 im. Mikołaja Kopernika.

W sierpniu 2022 r. zakończyła działalność Niepubliczna Szkoła Podstawowa Sióstr Salezjanek im. bł. Laury Vicuna, ul. Wrocławska 51, prowadzona przez Zgromadzenie Córek Maryi Wspomożycielki - Inspektoriat Wrocławski.

Obecnie uczniowie mogą uczęszczać do dwóch szkół podstawowych niepublicznych:

- Niepublicznej Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka ul. Garncarska 3,
- Niepublicznej Szkoły Podstawowej „Edukacja i Rodzina”, ul. Wrocławska 51 założonej przez Stowarzyszenie „Edukacja i Rodzina” (*szkoła powstała 1.09.2022 r.).

NSP „Edukacja i Rodzina” powstała w miejsce NSP Sióstr Salezjanek

LICZBA UCZNIÓW

	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024
przedszkola	1.113	1.094	1.085	1.203	1.156	963
szkoły podstawowe	2.592	2.311	2.337	2.373	2.287	2.094

W dzierżonowskich szkołach uczy się obecnie ponad 2 tys. dzieci

	2018	2019	2020	2021	2022
wydatki bieżące miasta	111.572.076,03 zł	124.078.496,07 zł	129 952 544,55 zł	133.934.215,84 zł	148.127.861,74 zł
wydatki bieżące na oświatę	30.822.983,16 zł	32.633.837,92 zł	32.905.206,13 zł	35.529.032,22 zł	41.139.332,59 zł
procentowy udział środków wydanych na oświatę w stosunku do budżetu miasta - wydatki bieżące	27,63%	26,30%	25,32%	26,53%	27,77%

Młodzieżowa Rada Dzierżoniowa

Młodzieżowa Rada Dzierżoniowa została powołana 6.04.2020 r. Z uwagi na pandemię COVID 19 wybory do niej odbyły się dopiero w listopadzie 2021 r. Po raz pierwszy swoich przedstawicieli wybrali także uczniowie szkół ponadpodstawowych. Pierwsza sesja nowo wybranej rady odbyła się 9.12.2021 r.

W trakcie dwuletniej kadencji młodzi ludzie podejmowali szereg działań na rzecz dzierżoniowskiej młodzieży: wolontariat WOŚP, udział w ogólnopolskiej kampanii społecznej przeciw przemocy wobec kobiet „One Billion Rising”, organizacja spotkania ze stylistką modową Dorotą Bilińską „Cloth Education”, organizacja wydarzenia „Productivity & Health. Zaczynaj Nowe Życie!” przy współpracy z Fitness Club Piękni i Zdrowi w Dzierżoniowie, organizacja wraz z ZHP miejskiej gry terenowej „Przygodoniów”, która odbyła się podczas Miodowego Świąta Miasta w sierpniu 2023 r.

Dzierżoniów dla mieszkańców Pomoc społeczna

Polityka społeczna, w tym rozwiązywanie problemów społecznych, jest jednym z kluczowych priorytetów miasta. Wiąże się to z sytuacją demograficzną – starzeniem się populacji i jego wszystkimi konsekwencjami, ujemnym przyrostem naturalnym, ale też różnego rodzaju problemami społecznymi związanymi z bezpieczeństwem ekonomicznym mieszkańców, problemami opiekuńczo-wychowawczymi rodzin, wykluczeniem społecznym niektórych środowisk.

Realizacją zadań z zakresu pomocy społecznej zajmują się następujące jednostki:

1. Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Szkolna 24.
2. Dzienny Dom Senior +, ul. Świdnicka 35.
3. Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Nowowiejska 88 i 88 a.
4. Klub Senior+, ul. Krasickiego 25.

Ośrodek Pomocy Społecznej

Dzierżoniowski OPS realizuje własne i zlecone gminie zadania z zakresu pomocy społecznej polegające na: prowadzeniu diagnostyki jednostkowej i środowiskowej, świadczeniu pracy socjalnej na rzecz rodzin wymagających wsparcia, ustalaniu uprawnień, przyznawaniu i wyptacaniu przewidzianych ustawą o pomocy społecznej świadczeń, realizacji rządowych programów pomocy społecznej i gminnych programów ostonowych, aktywizowaniu środowiska lokalnego w zakresie działań dotyczących zaspokajania potrzeb pomocy społecznej, przyznawaniu i wyptacaniu dodatków mieszkaniowych, przyznawaniu i wyptacaniu świadczeń rodzinnych, z funduszu alimentacyjnego, stypendiów socjalnych i zasiłków szkolnych, wspieraniu rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy.

Od 2019 r. ośrodek funkcjonuje w swojej nowej siedzibie przy

ul. Szkolnej 24. Na przestrzeni lat obserwuje się spadek liczby osób i rodzin korzystających ze różnego rodzaju świadczeń, zarówno pieniężnych, jak i materialnych.

	2019	2020	2021	2022
liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	889	1.087	1.085	940
liczba osób w rodzinach	1.713	1.912	2.337	1.340

Pomoc społeczna to nie tylko wsparcie finansowe osób i rodzin potrzebujących pomocy, ale także pomoc instytucjonalna, świadczona przez placówki pomocy społecznej. W Dzierżoniowie prowadzą działalność Środowiskowy Dom Samopomocy, Dzienny Dom Senior+ i Klub Senior+.

Środowiskowy Dom Samopomocy

ŚDS świadczy codzienne usługi w zakresie wsparcia terapeutycznego osób z zaburzeniami psychicznymi (typ A), niepełnosprawnością intelektualną (typ B) oraz od 2020 r. wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych (typ C). Jego podstawowym zadaniem jest zapewnienie podopiecznym oparcia społecznego pozwalającego na zaspokojenie potrzeb życiowych, usamodzielnienie i integrację społeczną.

Dzienny Dom Senior +

To ośrodek wsparcia zajmujący się osobami starszymi. Przebywają w nim osoby samotne, mające złe warunki mieszkaniowe oraz osoby z zaburzeniami psychicznymi, demencją starczą, niepełnosprawnością.

Uczestnicy korzystają z zajęć sportowych, rehabilitacyjnych, ogólnie pojętej terapii zajęciowej, obiadu, prania, prasowania oraz imprez kulturalno-oświatowych, wycieczek turystyczno-krajoznawczych, porad i pomocy w sprawach administracyjnych. Placówka świadczy również pomoc podopiecznym przy załatwianiu indywidualnych spraw urzędowych. Organizowane są również prelekcje z zakresu edukacji i profilaktyki zdrowotnej, aktywizacji osób starszych, przepisów prawnych, literatury.

Znaczną zmianę w funkcjonowaniu ośrodka nastąpiły w latach 2019-2020. Dom zmienił swoją siedzibę z ul. Krasickiego 25 na nowo wyremontowany budynek przy ul. Świdnickiej 35. Zwiększono także liczbę miejsc z 60 do 100 osób.

Seniorzy znajdują w Centrum Seniora kompleksową ofertę zajęć i wsparcie

Klub Senior+

W 2020 r. utworzono na terenie miasta ośrodek wsparcia Klub Senior+, w ramach którego wsparcie otrzymuje 20 seniorów. Utworzenie klubu ma na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu seniorów, budowaniu wspólnoty ludzi w wieku senioralnym, rozpowszechnianiu aktywności kulturalnej, motywowaniu do aktywności fizycznej i integracji międzypokoleniowej.

Klub prowadzony jest przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie.

Miejskie instytucje pomocy społecznej wykazują dużą aktywność projektowo-konkursową. Realizują projekty finansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego, biorą udział w konkursach ogłaszanych przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej oraz realizacji programów ostonowych. Na przestrzeni lat w Dzierżoniowie realizo-

Sieć pomocy - rodzina bez przemocy

Takie było hasło projektu „Wdrożenie zintegrowanych programów zapobiegania przemocy domowej - utworzenie Centrum dla Rodzin w Gminie Miejskiej Dzierżoniów”, realizowanego przez OPS w Dzierżoniowie w 2023 r. Wartość ponad 380 tysięcy złotych działania została w całości sfinansowana z funduszy norweskich i środków krajowych.

Głównym celem projektu była profilaktyka, czyli poprawa funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy, poprzez podjęcie działań umożliwiających powstrzymanie przemocy jeszcze zanim do niej dojdzie. Projekt adresowany był przede wszystkim do rodzin zagrożonych przemocą domową. W jego ramach zaplanowano różne działania, takie jak np. szkolenia dla pracowników jednostek działających na rzecz tych osób, superwizje, aby jeszcze efektywniej udzielać wsparcia osobom tego potrzebującym, konferencje czy warsztaty - terapeutyczne dla osób uzależnionych od alkoholu, budowania pozytywnych relacji w rodzinie i kontrolowania emocji dla mieszkańców miasta, warsztaty z samoobrony dla osób zagrożonych lub doświadczających przemocy i warsztaty dla młodzieży szkół podstawowych.

wano następujące programy:

- 1) wieloletni program „Senior +”,
- 2) program Ministerstwa Cyfryzacji na „Podniesienie kompetencji cyfrowych seniorów”,
- 3) Korpus Wsparcia Seniorów,
- 4) programy Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych: program „Opieka wytchnieniowa” i „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”,
- 5) program „Opieka 75+”,
- 6) wieloletni program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu”,
- 7) program „Asystent rodziny”,
- 8) program „Sprawiedliwość” współfinansowany ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego na lata 2014-2021 i realizacja projektu pn. „Wdrożenie zintegrowanych programów zapobiegania przemocy domowej - utworzenie Centrum dla Rodzin w Gminie Miejskiej Dzierżoniów”,
- 9) program „Od zależności ku samodzielności”.

Realizacja strategii/programów w zakresie polityki społecznej

W latach 2019-2023 w obszarze polityki społecznej przyjęto do realizacji następujące programy ostonowe:

- Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2030,
- Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021-2023,
- Program działań na rzecz rodzin wielodzietnych pod nazwą „Dzierżoniowska Karta Dużej Rodziny”,
- „Dzierżoniów przyjazny Seniorom”,
- Program „Korpus Wsparcia Seniorów”,
- Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2018-2022.

Rodziny wielodzietne

Na rzecz rodzin wielodzietnych realizowano lokalny i ogólnopolski program „Karta Dużej Rodziny”.

Łącznie od początku funkcjonowania programu prawie 1000 rodzin złożyło wnioski o przyznanie Karty Dużej Rodziny, wydano łącznie ponad 3200 kart.

W programie uczestniczy 9 gminnych jednostek organizacyjnych oraz wiele podmiotów prywatnych, które oferują wielodzietnym rodzinom system zniżek i ulg na oferowane przez siebie usługi.

Dzierżoniowska Rada Seniorów i program „Dzierżoniów przyjazny Seniorom”

W 2019 r. powołany został nowy skład osobowy Dzierżoniowskiej Rady Seniorów na II kadencję. Rada została wybrana spośród zgłaszanych kandydatur w ramach wykorzystania potencjału organizacji, podmiotów i osób działających na rzecz seniorów. W obecnym kształcie poza przedstawicielami burmistrza rada składa się również z przedstawicieli mieszkańców, dzięki czemu zapewniona jest pełna partycypacja społeczna poprzez umożliwienie kandydowania do rady dzierżoniowianom.

Rada podejmuje działania integrujące dzierżoniowskie środowiska osób starszych oraz wzmacnia udział seniorów w życiu społecznym. Dla lokalnego samorządu jest źródłem informacji o oczekiwaniach i potrzebach osób starszych i reprezentuje ich interesy. Jest ciałem o charakterze konsultacyjnym, opiniodawczym i doradczym. Zajmuje się zapobieganiem marginalizacji osób starszych, wspieraniem ich aktywności, profilaktyką i promocją zdrowia seniorów, przełamywaniem stereotypów na temat osób starszych i starości, rozwojem form wypoczynku, dostępem do edukacji i kultury dla ludzi starszych oraz buduje autorytet seniorów.

Zespół ds. Osób z Niepełnosprawnością

W 2019 r. powołany został przez burmistrza zespół ds. osób z niepełnosprawnościami. Jest to ciało doradcze, którego zadaniem jest inspirowanie przedsięwzięć w zakresie integracji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami i realizacji praw osób niepełnosprawnych, opiniowanie projektów programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych i ich ocena realizacji czy podejmowanie inicjatyw na rzecz tej grupy społecznej. W skład zespołu wchodzi przedstawiciele burmistrza, Rady Miejskiej Dzierżoniowa oraz przedstawiciele jednostek podległych i organizacji pozarządowych działających w sferze osób z niepełnosprawnościami.

W każdą środę w godz. 16.00-17.00 w punkcie w Sowiogórskim Centrum Komunikacyjnym można skorzystać z porad dotyczących kwestii związanych z niepełnosprawnościami.

Dzierżoniowska Rada Kobiet

Zadaniem rady jest podejmowanie działań wspierających udział kobiet w życiu zawodowym, społecznym, diagnozowanie sytuacji kobiet w Dzierżoniowie i wspieranie działań samorządu w rozwoju polityki prorodzinnej. Jest to działalność społeczna skierowana do pań, których centrum działalności zawodowej lub społecznej jest Dzierżoniów. Mieszkanki, które chcą być aktywne i angażować się w rozwój i w kobiecą stronę Dzierżoniowa do współpracy zachęca Dorota Pieszczych, zastępca burmistrza Dzierżoniowa i pomysłodawczyni powołania rady.

Najważniejsze obszary działalności rady:

- podejmowanie działań wspierających udział kobiet w życiu zawodowym i społecznym;
- diagnozowanie i monitorowanie sytuacji kobiet w mieście;
- wspieranie polityki miasta w sprawach dotyczących kobiet;
- podejmowanie działań dotyczących edukacji i informowania mieszkańców w zakresie równouprawnienia;
- wspieranie organizacji, inicjowanie akcji społecznych oraz imprez podejmujących tematykę kobiecą oraz równouprawnienia płci;
- wspieranie działań miasta w zakresie realizowania polityki prorodzinnej.

Dzierżoniów dla mieszkańców Oferta kulturalno-sportowa

Sportowcy, kibce, melomani, czytelnicy, wokaliści, muzycy, tancerze, członkowie grup formalnych, klubów i organizacji pozarządowych – miasto oferuje pole do działania mieszkańcom z różnymi zainteresowaniami. Konsekwentnie realizuje działania na rzecz poprawy życia mieszkańców m.in. poprzez poszerzenie oferty kulturalno-sportowej i dostępnych przestrzeni publicznych umożliwiających atrakcyjne spędzanie przez mieszkańców wolnego czasu.

Najważniejszymi instytucjami kultury są: Dzierżoniowski Ośrodek Kultury, Miejsko-Powiatowa Biblioteka Publiczna w Dzierżoniowie i Muzeum Miejskie. Muzeum Miejskie Dzierżoniowa.

Muzeum Miejskie Dzierżoniowa

Muzeum gromadzi zabytki związane z miastem i mieszkańcami, organizuje stałe i czasowe wystawy oraz lekcje muzealne. Wśród ponad 3 tys. eksponatów największym zainteresowaniem cieszą się pamiątki związane z Zakładami Radiowymi Diora (głównie radioodbiorniki, dokumenty i archiwalia). Przedmiotem działalności Muzeum Miejskiego Dzierżoniowa jest przede wszystkim gromadzenie zabytków, zbiorów i materiałów dokumentacyjnych w zakresie: archeologii, etnografii, historii i kultury miasta, przemysłu lokalnego oraz detalu architektonicznego nabywanych w drodze zakupu, darowizn, przyjmowania depozytów i uzyskiwania obiektów w wyniku prowadzonych badań terenowych, a także współdziałanie z instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami o podobnych celach. Muzeum Miejskie Dzierżoniowa średnio odwiedza ok. 2.500 osób rocznie.

W 2022 r. Muzeum Miejskie Dzierżoniowa realizowało projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz budżetu państwa za pośrednictwem Euroregionu Glacensis pn. „Rewaloryzacja portali barokowych oraz ich ekspozycja w Muzeum Miejskim Dzierżoniowa”. Projekt realizowany był wspólnie z naszym miastem partnerskim Lanškroun.

Podobnie jak kolejny z projektów pod nazwą „Pasja łączy polsko-czeskie pogranicze”. Jego celem było ożywienie współpracy czesko-polskiej poprzez spotkania entuzjastów radiodbiorników zarówno po stronie czeskiej, jak i polskiej.

Diorze dedykowany był również projekt „DIORA - kolebka polskiej elektroniki”, na który Muzeum Miejskie Dzierżoniowa w 2022 r. otrzymało dofinansowanie ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w kwocie ponad 171 tys. zł. Całkowita wartość projektu to ponad 216 tys. zł. W jego ramach zmodernizowano wystawę stałą poświęconą Zakładom Radiowym Diora, które przez 50 lat były dumą mieszkańców regionu dzierżoniowskiego.

Dzierżoniowski Ośrodek Kultury

DOK organizuje ok. 20 spektakli teatralnych rocznie (dla dorosłych, młodzieży i dzieci), 5 kabaretów i stand-upów, 30 koncertów oraz wystawy i konkursy. Ogółem w imprezach bierze udział średnio 41.000 widzów rocznie.

Do najważniejszych cyklicznych wydarzeń kulturalnych realizowanych przez DOK należą: Finały Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy (współorganizacja), Teatralna Niedziela dla Najmłodszych, Poezja na murach, Jarmark Świąteczny, Miodobranie. W ramach Amatorskiego Ruchu Artystycznego (ARA) organizowane są zajęcia w pracowniach i sekcjach: ceramiki artystycznej, plastycznej, nauki gry na instrumentach, kole haftu. Przy ośrodku działa też Koło Plastyków Amatorów, Chór Kanon, Miejska Orkiestra Dęta oraz Teatr Kątem.

Mobilne studio streamingowe umożliwiające transmisję z wydarzeń organizowanych przez ośrodek, studio do tworzenia podcastów, rozszerzenie oferty zajęć m.in. z podstaw programowania - to główne korzyści projektu „Cyfrowy DOK”, na którą Dzierżoniowski Ośrodek Kultury pozyskał 164 tys. zł dotacji z programu „Konwersja cyfrowa domów kultury”. W ramach projektu realizowanego w 2023 r. rozbudowano też sieć LAN, a sala wykładowa została wyposażona w pętlę indukcyjną. Pracownicy przeszli cykl szkoleń podnoszących kompetencje cyfrowe.

Miejsko-Powiatowa Biblioteka Publiczna

W Miejsko-Powiatowej Bibliotece Publicznej zarejestrowanych jest ponad 5.550 czytelników. W swoich zbiorach biblioteka posiada ok. 90.000 wolumenów, 543 roczniki czasopism, 6.040 pozycji zbiorów audiowizualnych, 16 elektronicznych oraz 200 gier planszowych.

Biblioteka prowadzi również działalność kulturalno-oświatową i edukacyjną, m.in. pogadanki dla dzieci z przedszkoli, uczniów szkół podstawowych i średnich, organizuje liczne konkursy dla dzieci i uczniów szkół z terenu powiatu dzierżoniowskiego, wystawy, wykłady, prelekcje, projekty, współpracuje z wieloma instytucjami, stowarzyszeniami i organizacjami pozarządowymi.

Sport

Miasto wspiera rozwój kultury fizycznej poprzez dofinansowanie treningów klubów sportowych, organizowanie i współorganizowanie imprez sportowych i rekreacyjnych. Koordynacją działań związanych ze sportem zajmuje się Ośrodek Sportu i Rekreacji w Dzierżoniowie (OSiR).

OSiR organizuje średnio ok. 40 imprez rocznie. Z jego oferty korzystają zarówno amatorzy, jak i zawodnicy uprawiający sport zawodowo. Wydarzenia, które cieszą się największym zainteresowaniem, to m.in.: Wyścig Kolarski Sowiogórski Tour, Sowi Bieg, Gala Boksu Zawodowego, Memoriał M. Oyamy Karate Kyokushin, Mistrzostwa Polski BMX, Seminarium Karate Kyokushin, Bieg Niepodległości, turnieje siatkówki, zawody petanque, Mistrzostwa Polski Senierek w Zapasach, rozgrywki międzyszkolne oraz zajęcia sportowe przedszkolaków.

Gala Sportu

Burmistrz Dzierżoniowa w ramach plebiscytu pn. „Gala Sportu” przyznaje nagrody i wyróżnienia za szczególne osiągnięcia i wyniki sportowe w międzynarodowym lub krajowym współzawodnictwie. Co roku kapituła gali wyłania spośród zgłoszonych kandydatów zwycięzców i wyróżnionych w kategoriach tj. sportowiec, trener sportowy Dzierżoniowa, talent sportowy, osiągnięcie sportowe indywidualne i zespołowe, sponsor roku, sport szkolny oraz całokształt działalności na rzecz kultury fizycznej i sportu.

Dzierżoniów dla mieszkańców

Projekty edukacyjne i społeczne

Wiele zadań i dodatkowych zajęć jest realizowanych dzięki pozyskiwanym przez miasto oraz jednostki fundusze zewnętrzne oraz krajowym. Zdobyte fundusze pozwalają na zakup nowoczesnych sprzętów, wyjazdy studyjne, organizację zajęć edukacyjnych dla dzieci, młodzieży, seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami.

Erasmus+

Szkoła Podstawowa nr 9 od 2018 r. Zrealizowała 6 projektów Erasmus+. W ramach programu uczniowie brali udział w wymianach międzynarodowych i wielu ciekawych działaniach. Wszystkie były finansowane ze środków Unii Europejskiej i bezpłatne dla uczestników. Celem projektów było podniesienie jakości i zwiększenie atrakcyjności szkolnictwa i kształcenia oraz wspieranie współpracy między systemami edukacji i szkoleń w krajach uczestniczących w programie poprzez mobilność kadry nauczycielskiej. Uczniowie oraz nauczyciele ze Szkoły Podstawowej nr 9 wyjeżdżali w ramach projektów m.in. do Finlandii, Hiszpanii, Włoch, Portugalii, Grecji. Łączna kwota pozyskanych środków w ramach projektów Erasmus+ wyniosła około 939.514 zł.

„ABC Przedszkolaka - wsparcie, rozwój, integracja”

Projekt realizowany w latach 2020-2021 był współfinansowany ze środków Unii Europejskiej z Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020. Wartość projektu partnerskiego na Gminę Miejską Dzierżoniów wynosiła 145.236,44 zł, natomiast wartość dofinansowania to 129.036,44 zł. Celem projektu było zwiększenie szans edukacyjnych oraz wyrównanie zdiagnozowanych deficytów wśród 25 dzieci, w tym 15 z niepełnosprawnościami, poprzez organizację dodatkowych zajęć dydaktyczno-wychowawczych.

„DOBRY START”

Tworzenie podstaw przyszłych kompetencji zawodowych, społecznych i osobistych oraz rozwój aktywności edukacyjnej u uczniów klas V - VIII szkół podstawowych to projekt realizowany w partnerstwie z gminami Bielawa, Pieszyce i Uniwersytetem Przyrodniczym we Wrocławiu. Projekt był współfinansowany ze środków Unii Europejskiej z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój. Jego wartość to 637.705 zł, z czego na zadania realizowane w Dzierżoniowie przeznaczono 60.087 zł. Celami projektu było podniesienie kluczowych kompetencji koniecznych dla procesu dalszej edukacji średniej i wyższej,

stanowiących podstawę przyszłych kompetencji zawodowych w obszarze działalności inżynierskiej, rozbudzenie ciekawości poznawczej u uczniów, zapoznanie się z środowiskiem uczelni. Łącznie w realizacji projektu wzięło udział 700 uczniów, z tego 300 z Dzierżoniowa.

„Asystent ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi - pilotaż”

Dzierżoniów pozyskał 33.140 zł na realizację grantu w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020. W projekcie brała udział Szkoła Podstawowa nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi im. Bohaterów Westerplatte. Zatrudniła ona asystenta ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, który objął wsparciem dziecko mające specjalne potrzeby edukacyjne przez okres 10 miesięcy. Projekt był w całości sfinansowany ze środków zewnętrznych.

„Zniwelowanie skutków pandemii COVID-19 wśród uczniów szkół podstawowych z terenu Gminy Miejskiej Dzierżoniów”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Wartość realizowanego w 2022 r. projektu wyniosła 135.072 zł, z czego dofinansowanie UE to 114.811 zł. Jego celami było zniwelowanie deficytów wywołanych długotrwałą nauką zdalną i hybrydową spowodowaną pandemią COVID-19, zwiększenie kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych uczniów czterech szkół podstawowych z Dzierżoniowa poprzez realizację zajęć dodatkowych dla 397 uczniów, a także wsparcie uczniów w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej poprzez realizację zajęć specjalistycznych dla 90 uczniów.

„Razem wczoraj, razem dzisiaj, razem jutro”

Projekt współfinansowany ze środków EFRR oraz budżetu państwa za pośrednictwem Euroregionu Glacensis. Jego wartość to ok. 90.421 zł, a wartość dofinansowania to ok. 81.379 zł. Celem projektu był rozwój i zacieśnianie współpracy transgranicznej między uczniami, ich rodzinami i pracownikami, podniesienie efektywności pracy zespołowej nauczycieli, kształtowanie, umiejętności pracy w grupie oraz pogłębianie

wiedzy o tradycjach pogranicza. Projekt dotyczy partnerskich działań pomiędzy Szkołą Podstawową nr 3 w Dzierżoniowie i Szkołą Podstawową z Lanškroun. Realizowany był w 2022 r.

„Zdalna Szkoła” oraz „Zdalna Szkoła+”

W 2022 r. Dzierżoniów otrzymał granty w łącznej wysokości ok. 185.000 zł na realizację projektów „Zdalna Szkoła” oraz „Zdalna Szkoła+”, w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020. Granty zostały w całości sfinansowane ze środków Unii Europejskiej. W ramach pozyskanych funduszy zakupiono 98 laptopów dla uczniów i nauczycieli z dzierżoniowskich szkół podstawowych, by umożliwić prowadzenie zajęć i uczestnictwo w nich w trybie zdalnym.

„Senior+”

Program wieloletni organizowany przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, który ma na celu poprawę jakości życia dzierżoniowskich seniorów - 100 uczestników Dziennego Domu Senior+ i 20 seniorów w Klubie Senior+. Dzięki niemu seniorzy mogą korzystać ze specjalistycznej opieki i wsparcia, a także profilaktyki i prewencji psychologiczno-pedagogicznej zmierzającej do przeciwdziałania patologii życia społecznego ludzi starszych w ramach oferty aktywizującej, edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i prozdrowotnej. Łączna wysokość dofinansowania w latach 2019-2022 to 1 mln 388 tys. 701 zł.

„Wspieraj Seniora”

Program Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na rzecz wsparcia Seniorów w okresie pandemii COVID-19. Corocznie z tego wsparcia korzystało średnio 30 seniorów. Wysokość dofinansowania w 2020 r. - 10.589 zł, w 2021 r. - 62.400 zł.

„Korpus Wsparcia Seniorów”

Dzięki realizacji programu w ciągu dwóch lat 262 seniorów z Dzierżoniowa otrzymało tzw. „opaski życia”, które monitorują ich podstawowe funkcje życiowe i w razie konieczności wzywają pomoc medyczną. Program Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w 2022 r. w ramach środków pochodzących z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na realizację Modułu II –poprawa poczucia bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez dostęp do tzw. „opieki na odległość”. Pozyskane dofinansowanie to 140.000 zł. W 2022 r. wysokość dofinansowania wyniosła 13.251 zł.

„Podniesienie kompetencji cyfrowych seniorów”

Program Ministerstwa Cyfryzacji miał na celu wzbogacenie wiedzy seniorów, która dotyczy cyfrowej dostępności poprzez zakup 4 laptopów i 15 tabletek. W 2022 r. pozyskano dofinansowanie w łącznej wysokości 33.600 zł.

„Opieka 75+”

Program z zakresu świadczenia usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej w ramach konkursu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Średniorocznie ze wsparcia korzystało 170 osób. W latach 2020-2023 łącznie otrzymano dofinansowanie w wysokości prawie miliona złotych (972.580 zł).

„Opieka wytchnieniowa”

Program pozwalający opiekunom osób z niepełnosprawnością odpocząć od codziennych obowiązków (z programu skorzystało 12-21 osób) i „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” wprowadzający usługi asystencji osobistej jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym (skorzystało od 11-24 osób). W latach 2020-2022 na ten cel otrzymano łącznie dofinansowanie w wysokości niemal miliona złotych (989.399 zł).

„Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 - 2023. Corocznie pozyskiwano kwotę średnio około 350.000 zł w celu dofinansowania posiłków dla osób potrzebujących.

„Od zależności ku samodzielności” program na rzecz wsparcia uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy w ramach konkursu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Otrzymano dofinansowanie w 2020 r. wysokości: 53.334 zł, a w 2023 r. - 67.340 zł.

„Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie” - edycja 2021 w ramach konkursu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Pozyskano dofinansowanie w wysokości 19.839 zł.

Dzierżoniów dla mieszkańców

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Każdego roku, po przeprowadzeniu konsultacji, uchwalany jest program współpracy Dzierżoniowa z organizacjami pozarządowymi. Miasto współpracuje z 60 z nich.

Organizacje pozarządowe we współpracy z miastem realizują zadania publiczne z zakresu:

- pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób;
- na rzecz osób niepełnosprawnych;
- nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania;
- działalności na rzecz dzieci i młodzieży w tym wypoczynku dzieci i młodzieży;
- ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego;
- kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego;
- podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej;

- działalności na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego;
- wspierania i upowszechniania kultury fizycznej;
- działań na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami;
- promocji i organizacji wolontariatu;
- działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym;
- przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym;
- ratownictwa i ochrony ludności.

	2019	2020	2021	2022	2023*
wysokość środków na program	2.195.954,00 zł	2.028.862,44 zł	1.766.750,57 zł	1.776.365 zł	1.536.094,66 zł
liczba osób korzystających z programu	16.531	9.758	17.148	15.635	planowana liczba uczestników 6.351 osób
koszt na jednego uczestnika	161,84 zł	207,34 zł	103,03 zł	113,61 zł	241,87 zł
wysokość środków własnych	626.613,30 zł	515.351,65 zł	588.110,94 zł	668.684,28 zł	planowana wysokość środków własnych 330.320 zł

* stan na 30.11.2023 r.

Dzierżoniów dla mieszkańców

PROMOCJA, CZYLI DZIERŻONIÓW W MEDIACH

Duży nacisk na różne kanały komunikowania się z mieszkańcami, nowe produkty promocyjne nawiązujące do przemysłowej historii miasta, bogata oferta wydarzeń, promocja poprzez dostrzeganie potencjału i wspieranie pasji mieszkańców. To tylko kilka aspektów budowania marki Dzierżoniowa nowoczesnego i miasta, które nastroja pozytywnie. To także realizacja zaplanowanych i przemyślanych strategii oraz wykorzystywanie wielu zabiegów marketingowych.

Projekt Diora

To przykład konsekwentnego i sukcesywnego budowania marki miasta poprzez kampanie promocyjne oparte na związkach Dzierżoniowa z Diorą, który daje wymierne korzyści.

Rok po otwarciu w 2018 r. Traktu Diory (powstał w ramach współpracy z czeskim miastem Lanškroun z dofinansowaniem z Euroregionu Glacensis) powstał komiks o historii Zakładów Radiowych Diora. Początkowo w formie przestrzennej wystawy plenerowej był eksponowany w różnych częściach miasta (w latach 2019-2020). Projekt Diora kontynuowano - oklejono kolejne przystanki planszami promującymi historyczne diorowskie produkty. W 2020 r. były to samochodowe radio Safari, radiostacja czołgowa R-123 i Semi Slim Line

500. Opracowany też został i wydany komiks „Historia Zakładów Radiowych Diora”, którego promocja ruszyła w 2021 r. Wydanie komiksowej wersji historii drukiem było promocyjnym strzałem w dziesiątkę. Efekt to sumaryczny zasięg w social mediach powyżej 100 tys. odbiorców. Promocja w ogólnopolskich i regionalnych mediach: RMF, Muzyczne Radio, TVP, Fakty Wrocław, Radio Wrocław, Wielkie Archiwum Komiksów.

W kolejnym, 2022 r. biuro promocji wydało RadioGrę - karcianą grę dla dzieci, młodzieży i dorosłych - opartą na prostych zasadach, ale graficznie, historycznie i promocyjnie po-

wiązana z wydanym rok wcześniej komiksem. Po raz kolejny zasięg w social mediach osiągnął powyżej 100 tys. odbiorców. Promocja w ogólnopolskich i regionalnych mediach: RMF, Muzyczne Radio, TVP, Fakty Wrocław, Radio Wrocław.

Radio Pogoda i wszystkie stacje radiowe koncernu Agora rozdawały naszą grę w wakacyjnych konkursach dla słuchaczy z całej Polski.

Kolejnym etapem rozwijania Projektu Diora było wydanie w 2023 r. strategiczno-ekonomicznej gry planszowej „Diora”. Przenieśliśmy na planszę sporą część historii miasta po to, by „ożywić” najbardziej znane powojenne dzierżoniowskie przedsiębiorstwo w Polsce, czyli Zakłady Radiowe Diora. Dzięki temu można przenieść się w czasie, wybrać dobrą strategię i zostać szefem słynnego zakładu. Kolejny element upowszechniania przemysłowej historii Dzierżoniowa także był promocyjnym hitem - nie tylko medialnym (RMF, Muzyczne Radio, TVP, Fakty Wrocław, Radio Wrocław, Złote Przeboje, Radio Pogoda). Połowa nakładu gry Diora została sprzedana w ciągu miesiąca od premiery.

Miłośnicy Diory z wielkim zainteresowaniem sięgali po komiks i gry związane z tym zadaniem

To kolejne wydawnictwo miasta, które składa się na Projekt Diora, przybliżający młodszemu pokoleniu przemysłową historię miasta, a nieco starszym dający impuls do wspomnień związanych z Dzierżoniowem.

Piernikowe miasto Dzierżoniów

Zbudowaliśmy Piernikowe Miasto Dzierżoniów, uświadamiając, że nie tylko Toruń może być kojarzony z piernikami, a nasze tradycje są nawet starsze. Kampania promocyjna oparta była na treściach już znanych (pierniki) i dobrze się kojarzących. Był to marketing narracyjny budujący relacje „na dłużej”, pozostające w pamięci i podświadomości.

Piernikowe Miasto Dzierżoniów cieszyło się dużą popularnością, nie tylko wśród turystów. Najpierw w 2018 r. można je było oglądać w Młynie Hilberta, a od 2019 r. w Sowiogórskim Centrum Komunikacyjnym. Na makiecie historycznego centrum Dzierżoniowa stanęło ponad 200 miniaturowych budowli, w tym te najbardziej charakterystyczne - ratusz, wieża ciśnieniowa, kościół św. Jerzego, czy kino „Zbyszek” - wszystkie z piernika. Domy i domki stworzone zostały przez mieszkańców miasta na konkurs. W kolejnych latach uzupełniane były o domki powstałe podczas specjalnych warsztatów.

Zakochaj się w Dzierżoniowie

Parasolowa akcja promocyjna - równocześnie w mediach społecznościowych, mediach lokalnych i na billboardach pojawiło się hasło „Zakochaj się w Dzierżoniowie” - zachęcające, by odwiedzić nowe miejsca spacerów i spotkań - Skwer Włókniarza - i skorzystania z serca na kłódki. Zasięg przedsięwzięcia to ponad 100 tys. odbiorców. Promocja w ogólnopolskich i regionalnych mediach: RMF, TVP, Teleexpress, Fakty Wrocław, Radio Wrocław.

W kolejnych latach w walentynki przy samym sercu rozdawane były kłódki i upominki dla par, które je zawieszają oraz robione były pamiątkowe zdjęcia.

Kapsuła czasu mieszkańców

Promocja budowana wokół wykreowanego w 2021 r. wydarzenia medialnego - zamknięcia kapsuły czasu, do której mieszkańcy włożyli to, co dla nich ważne. Wśród tych rzeczy znalazły się różne pamiątki - elementy codziennego życia z 2021 r. Efekt kampanii: ponad 120 tys. odbiorców w social mediach. Promocja w ogólnopolskich i regionalnych mediach: Dzień Dobry TVN na żywo, RMF, Muzyczne Radio, Antyradio, TVP, Teleexpress, Fakty Wrocław, Radio Wrocław.

dziendobry.tvn.pl

Mieszkańcy Dzierżoniowa i ich kapsuła czasu, która zostanie otwarta za sto lat. "Mają nadzieję, że..."

Aktywne Miasta - rower ze śmieci

W 2023 r. Dzierżoniów walczył o miano rowerowej stolicy Polski. Dlatego przy okazji wszelkich wydarzeń rowerowych promowaliśmy aktywność z pomocą nietypowego roweru. Pojazd całkowicie z recyklingu stworzyli dzierżoniowscy modelarze, którzy w czasie pandemii mocno rozwinęli swoją działalność. Ciekawy projekt jednoślada stylizowanego na amerykański motocykl powstawał z metalowych śmieci przez dwa lata. Podczas promocji aplikacji Aktywne Miasta stał się pewnego rodzaju symbolem promującym kolarstwo.

Dzierżoniów Peten Pasji (2019-2023)

Wyróżnij się albo zgin - stosując znane marketingowe hasło w praktyce konsekwentnie i sukcesywnie miasto opiera kampanie promocyjne na talentach i pasjach swych mieszkańców miasta i skutecznym ich wykorzystaniu. Dzięki programom, jak „Dzierżoniów Peten Pasji”, udało się zrealizować w ciągu ostatnich 5 lat 27 projektów z różnych dziedzin, wspierając pasje mieszkańców łącząc kwotę 53.486 zł.

I tak dzięki niezwykłym pomysłom i talentom udało się m.in. wykonać: 4 murale „kobiecy” na Rok Kobiet (Roman Mrozowski) oraz zorganizować największą w regionie Paradę Niepodległości

z marszałkiem Piłsudskim, w asyście kawaleryjskiej. Uczestnicy projektu tańczyli na największych festiwalach w Polsce, w Londynie, śpiewali na największych estradach. Andrzej Przerwa promował Dzierżoniów na słynnym biegu Ultra Trail du Mont Blanc (wokół Mont Blanc). Katarzyna i Łukasz Zamerscy przejechali 670 km rowerami i dotarli z Dzierżoniowa nad Morze Bałtyckie. Dzierżoniowianie w mundurach 2. Pułku Księstwa Warszawskiego przeprowadzili lekcje żywej historii w czterech szkołach podstawowych, a podczas wyprawy na Fort Spitzberg promowali miasto, rozdając ulotki zapraszające na dzierżoniowski Trakt Diory. Dzierżoniowianie promowali swoje miasto także podczas morderczego biegu IronMan (Łukasz Bienias), rajdu Złombol oraz zdobywaniu w sto dni Korony Bałkanów (Arek Antończak). Dzięki niezwykłym pasjom Dzierżoniów pojawiać się na całym świecie, a wszystkie wyczyny mieszkańców były relacjonowane w socialmediach, mediach regionalnych, ogólnopolskich i branżowych.

Witajcie maluszki

Kontynuowane były spotkania burmistrza z najmłodszymi mieszkańcami Dzierżoniowa. Zapoczątkowane w 2015 r. cykliczne powitania dzierżoniowskich maluszków przerwane były jedynie w roku 2020 ze względu na pandemię. Wówczas realizowano je korespondencyjnie. Rodzice maluszków otrzymali pakiety powitalne z informacjami na temat oferty dla rodzin w naszym mieście i upominkami. Poza tym każdego roku wiosną i jesienią burmistrz spotykał się z najmłodszymi dzierżoniowianami oraz ich rodzinami osobiście. Rokrocznie z tej formy zapoznania się z ofertą miasta korzysta około 80 rodzin.

DzierżoniowMiasto

ddznastrajapozytywnie

www.instagram.com/dzierżoniow/

<https://www.youtube.com/c/umdzierżoniów/videos>

www.dzierżoniow.pl

Okno Artystyczne

Wystawy zmieniają się raz w miesiącu, często swoją tematyką nawiązują do pory roku czy cyklicznych świąt. Prezentują się w nim głównie artyści - amatorzy zarówno twórcy indywidualni, jak i grupy, m.in. podopieczni Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego, Centrum Seniora czy przedszkolaki.

Różowy październik

Co roku wspólnie ze Stowarzyszeniem Dzierżoniowskich Amazonek organizowana jest akcja „Różowy październik”. W programie są aktywności dotyczące profilaktyki zdrowotnej. A podczas happeningu w rynku wspólnie z Amazonkami oraz Dzierżoniowską Radą Kobiet rozdajemy ulotki, broszury profilaktyczne oraz różowe balony i wstążeczki. W samo południe rozwijana jest wielka różowa wstęga. Co roku akcji towarzyszą wydarzenia, takie jak bezpłatne badania profilaktyczne, spotkania tematyczne, prelekcje, czy jak w 2023 r. lekcje o zdrowiu ginekologicznym dla nastolatek.

Działania w czasie pandemii

Większa część roku 2020 była podporządkowana Covid-19. Miasto wspierało jednostki organizacyjne w upowszechnianiu wieści o działaniach związanych z pandemią (plakaty, ulotki, kampanie informacyjne SoMe). Mimo sporych ograniczeń, jeśli chodzi o kulturę, sport i turystykę, udało się przeprowadzić kilka działań, które nie kolidowały z obostrzeniami sanitarnymi. Jednym z nich była kampania „Posprzątaj po swoim psie! To nie jest kupa roboty”. Czworonogów dotyczyła też akcja promocyjna (święteczna sesja fotograficzna) w mediach społecznościowych wspierająca adopcję psów z dzierżoniowskiego schroniska Azyl. W wakacje pracownicy promocji zabierali mieszkańców Dzierżoniowa na spacerki po mieście z tematem przewodnim. Przed wakacjami ogłoszono też facebookowy konkurs fotograficzny #Pozytywnie_nastrojeni_na_lato. Innym działaniem konkursowym był ogłoszony w listopadzie konkurs „Piernikowy Dzierżoniów 2020”, którego celem było wykonanie z piernika jednego z charakterystycznych dla Dzierżoniowa obiektów. W ramach kampanii proekologicznej „Dzierżoniów nastraja pozytywnie na ekologię” na terenie miasta stanęło siedem serc na nakrętce - jedno na Alei Bajkowych Gwiazd, jedno u zbiegu ulic Wrocławskiej i Piłsudskiego, cztery przy dzierżoniowskich podstawówkach.

Dzierżoniowski Budżet Obywatelski

2019 r. był ostatnim, w którym realizowano DBO (była to jego czwarta edycja). Wpłynęło 14 propozycji zadań, z których zespół zaopiniował pozytywnie 12 -i to one zostały poddane głosowaniu przez mieszkańców. Można było głosować na więcej niż jeden projekt (maksymalnie na trzy). Głosowało 3.112 mieszkańców (o 574 więcej niż w 2018 r.). Suma głosów to 6.039. Do realizacji wybrano trzy zadania, które uzyskały najwyższą liczbę głosów: „Park zabaw dla psów”, „Wesoły Skwer” oraz „Nasadzenie 2020 drzew”. Od 2020 r. ze względu na pandemię zawieszono realizację DBO.

projektdiora

Młodzieżowa Rada Dzierżoniowa

AlejaBajkowychGwiazd

DariuszKucharski.Samorzadowiec

DorotaPieszczychSamorzadowiec

InvestInDzierżoniow

Rozwój Działania na rzecz biznesu

Dzierżoniów jest miastem o wysokim poziomie przedsiębiorczości - co czwarty mieszkaniec w wieku produkcyjnym prowadzi działalność gospodarczą. Ponad 99% wszystkich pomiotów zarejestrowanych w naszym mieście to mikroprzedsiębiorcy i osoby prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą.

Liczba przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą

2018 r. - 4.116 2021 r. - 4.394

2019 r. - 4.223 2022 r. - 4.455

2020 r. - 4.322

Największe przedsiębiorstwa w Dzierżoniowie pod względem zatrudnienia to:

- Cooper Standard Polska Sp. z o.o. - zatrudnia 632 osoby (produkcja uszczelek i uszczelniaczy do drzwi i szyb samochodowych, główny kapitał: USA),
- ZEBRA Sp. z o.o. - zatrudnia 632 osoby (produkcja mebli do wnętrz, główny kapitał: Belgia),
- GE Aviation Dzierżoniów - zatrudnia 299 osób (produkcja części i komponentów do silników lotniczych, główny kapitał: USA).

Dzierżoniowska podstrefa WSZE

Ważną rolę w rozwoju lokalnej gospodarki odgrywa Dzierżoniowska podstrefa, funkcjonująca w ramach Watbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej „Invest-Park”. Obecnie na jej terenie działa 20 firm (na podstawie zezwoleń i decyzji o wsparciu), które łącznie zainwestowały w naszym mieście 588,8 mln zł i utworzyły 2.358 miejsc pracy (stan na 30.09.2023 r.). Podstrefa Dzierżoniów zajmuje obszar 115 ha. Blisko 90% jej powierzchni jest zagospodarowana. W sąsiedztwie strefy funkcjonuje Dzierżoniowski Park Przemysłowy o powierzchni 7,5 ha. Obejmuje dwie hale produkcyjno-magazynowe, w których działają trzy firmy. W 2022 r. rozpoczęta się budowa kolejnej hali o łącznej powierzchni 5.500 m².

Dzierżoniowska podstrefa ma 115 ha. Funkcjonuje w niej 20 firm

Pomoc publiczna

Miasto kładzie duży nacisk na wspieranie przedsiębiorczości i tworzenie przyjaznych warunków do inwestowania. Dlatego firmy rozpoczynające lub rozwijające działalność na terenie Dzierżoniowa mogą skorzystać ze zwolnienia z podatku od nieruchomości w ramach pomocy de minimis i pomocy publicznej.

W latach 2019-2023 ze zwolnienia z podatku od nieruchomości w ramach pomocy publicznej i pomocy de minimis skorzystało łącznie 57 dzierżoniowskich przedsiębiorców. Wartość udzielonego wsparcia wyniosła 7.142.694,80 zł.

W latach 2020 i 2021 miasto przygotowało ponadto dla przedsiębiorców programy pomocowe w związku z pandemią COVID-19. Z tej formy pomocy skorzystało 40 przedsiębiorców na łączną kwotę 37.435 zł.

**Dzięki pomocy publicznej
wyremontowano m.in. dawne
Kino Piast**

REGIONALNA POMOC INWESTYCYJNA

6.847.276,80 zł

POMOC DE MINIMIS Z TYTUŁU:

prowadzenia działalności gospodarczej w DIP i DCB	realizacji nowej inwestycji	prowadzenia działalności gastronomicznej w centrum miasta	likwidacji barier architektonicznych dla osób z niepełnosprawnościami	zmiany sposobu ogrzewania na ekologiczne
9.804 zł	210.790 zł	17.781 zł	17.827 zł	39.216 zł

Firmy, którym udzielono w omawianym okresie zwolnienia z podatku od nieruchomości, zainwestowały łącznie 581,5 mln zł. Największą inwestycją zrealizowaną w latach 2019-2023, ale i w całej historii istnienia podstrefy Dzierżoniów, była inwestycja firmy LS EV Poland o wartości 208 mln zł brutto.

W jej ramach powstał nowy zakład produkcyjny, w którym produkowane są komponenty do akumulatorów pojazdów elektrycznych.

**W LS EV Poland zatrudnienie znalazło
ponad 100 osób**

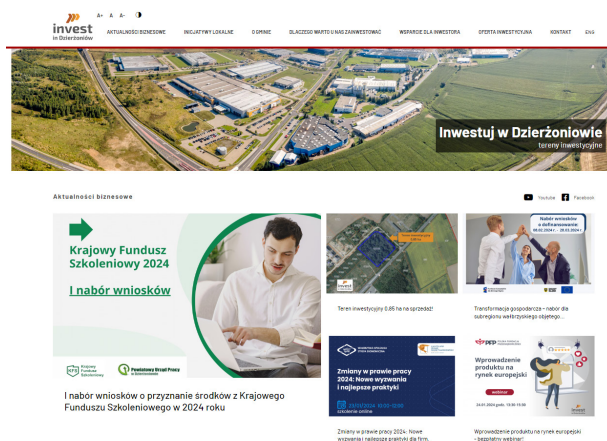
Dobra kondycja dzierżoniowskiej gospodarki wpływa pozytywnie na poziom bezrobocia oraz zamożność społeczeństwa. Bezrobocie z roku na rok maleje - wyjątkiem był „co-

vidowy” 2020 r., kiedy odnotowano niewielki wzrost liczby bezrobotnych, natomiast w 2021 r. odnotowano najmniejszą od lat 90. liczbę osób bezrobotnych. Zwiększenie zatrudnienia w naszym mieście to także efekt podejmowanych działań - firmy, które korzystały ze zwolnienia z podatku od nieruchomości zatrudniały w 2019 r. - 426 osób, w 2020 r. - 528 osób, w 2021 r. - 568 osób, w 2022 r. - 549 osób, a w 2023 r. liczba zatrudnionych wyniosła 412 osób.

Przyjaźni inwestorom

Obsługę przedsiębiorców w urzędzie miasta zapewnia biuro przedsiębiorczości i pomocy publicznej. W jego ramach działa Gminne Centrum Obsługi Inwestora i Eksportera (GCOiE). W latach 2019-2023 GCOiE obsłużyło ponad 60 inwestorów. Miasto od 2020 r. prowadzi także stronę internetową dedykowaną przedsiębiorcom oraz facebookowy fanpage Invest in Dzierżoniów. Poprzez te kanały przekazywane są najważniejsze informacje związane z prowadzeniem działalności go-

spodarczej w mieście. 20 grudnia 2022 r. strona investin.dzierzoniow.pl uzyskała certyfikat zgodności PAiH S.A. - witryny przyjaznej dla inwestora.

Samorząd Przyjazny biznesowi

W 2022 r. Dzierżoniów został doceniony za podejmowane działań na rzecz wspierania przedsiębiorczości - zdobył pierwsze miejsce w plebiscycie gospodarczym „Gwiazdy Biznesu” w kategorii Samorząd Przyjazny Biznesowi, organizowanym przez Fundusz Regionu Wałbrzyskiego.

Nauka przedsiębiorczości

Miasto wspiera również edukację ekonomiczną dzieci i młodzieży, czego przykładem jest projekt „Mate Miasto Dzierżoniów”. W 2021 r. na jego realizację pozyskane zostały środki zewnętrzne w wysokości blisko 180 tys. zł. W projekcie wzięło udział 100 uczniów w wieku 8-12 lat z dzierżoniowskich publicznych szkół podstawowych. Dzieci uczyły się przedsiębiorczości poprzez pracę w różnych zawodach. Same decydowały, w jaki sposób wydać zarobione przez siebie „pieniądze”. W wydarzeniu wzięły udział 22 firmy, które z wielkim zaangażowaniem zapoznawały dzieci z różnymi zawodami, m.in.: fryzjera, strażaka, ratownika medycznego, grafika komputerowego, trenera osobistego, ceramika, hafciarki, tancerza, choreografa, dziennikarza prasowego, bankowca, cukiernika, prezentera.

Dzierżoniowska Rada Przedsiębiorców

Od listopada 2019 r. przy burmistrzu Dzierżoniowa działa Dzierżoniowska Rada Przedsiębiorców. Rada jest głosem lokalnych przedsiębiorców. Do zakresu działań rady należą w szczególności sprawy związane z rozwojem gospodarczym miasta, w tym wspieranie polityki rozwoju gospodarczego miasta, aktywizacja gospodarcza, zgłaszanie potrzeb i problemów lokalnych przedsiębiorców oraz współorganizacja wydarzeń i działań służących rozwojowi przedsiębiorczości.

Dzierżoniowska Rada Przedsiębiorców w czasie 4 lat swojej działalności zrealizowała m.in.:

- kampania „Kupuj lokalnie w Dzierżoniowie” – mająca na celu wspieranie lokalnych przedsiębiorców i propagowanie patriotyzmu zakupowego,
- zmiana godzin płatnego parkowania w centrum miasta - za postój pojazdów samochodowych w wyznaczonych miejscach Strefy Płatnego Parkowania pobiera się opłaty tylko w dni robocze od poniedziałku do piątku w godzinach od 10.00 do 16.00,
- konsultacje dokumentacji projektowej w zakresie przebudowy dzierżoniowskiego rynku,
- zmniejszenie opłaty za zajęcie pasa drogowego pod ogródki gastronomiczne oraz pod elementy służące dekoracji wejścia do

lokalu nie stanowiące oferty handlowej,

- utworzenie Lilakowej Alei Przedsiębiorców w Parku im. Sybiraków, ufundowanej i zasadzonej przez dzierżoniowskich przedsiębiorców (100 sadzonek lilaków w różnych odcieniach i kolorach),
- warsztaty z młodzieżą ZS nr 3 im. Kombatantów RP w Dzierżoniowie w ramach Powiatowego Forum Zawodowego „Szkoła dla Pracodawców - Pracodawcy dla szkoły”,
- akcję „Edukacja ekonomiczna mieszkańców” w mediach społecznościowych oraz „Przedsiębiorcy solidarni z Ukrainą”,
- aktywna współpraca z Towarzystwem Miłośników Dzierżoniowa,
- utworzenie zespołów tematycznych Dzierżoniowskiej Rady Przedsiębiorców,
- opiniowanie programów pomocowych dla przedsiębiorców.

Kampania Kupuj Lokalnie

Powstała w ramach programu wsparcia dla lokalnego biznesu z inicjatywy Dzierżoniowskiej Rady Przedsiębiorców. Od początku trwania kampanii wzięto w niej udział 79 firm. Akcja ma na celu zachęcanie mieszkańców Dzierżoniowa do kupowania produktów wytworzonych u lokalnych producentów, w lokalnych sklepach i do korzystania z usług lokalnych przedsiębiorców. Kampania stanowi bezpłatną promocję dzierżoniowskich firm w mediach lokalnych i społecznościowych, a także propaguje patriotyzm konsumencki wśród mieszkańców.

Rozwój

Środki zewnętrzne na rozwój miasta

Dzierżoniów od lat stara się intensywnie korzystać ze środków zewnętrznych w ramach dostępnych instrumentów finansowych. Trudno dziś sobie bez nich wyobrazić nie tylko utrzymanie tempa i skali rozwoju miasta, ale też sprostaniu obecnym wyzwaniom społecznym, kulturowym czy gospodarczym.

Prawie 100 mln zł

Bardzo istotną rolę w rozwoju miasta odgrywa pozyskiwanie środków zewnętrznych. W latach 2019-2023 Dzierżoniów pozyskał ponad 99 mln zł, dzięki którym możliwe było zrealizowanie wielu inwestycji i działań wpływających na poprawę jakości życia mieszkańców – remontów dróg i budynków, rewitalizacji parków, budowy budynków mieszkalnych, wspierania edukacji, polityki senioralnej czy ekologii.

Wymierne korzyści

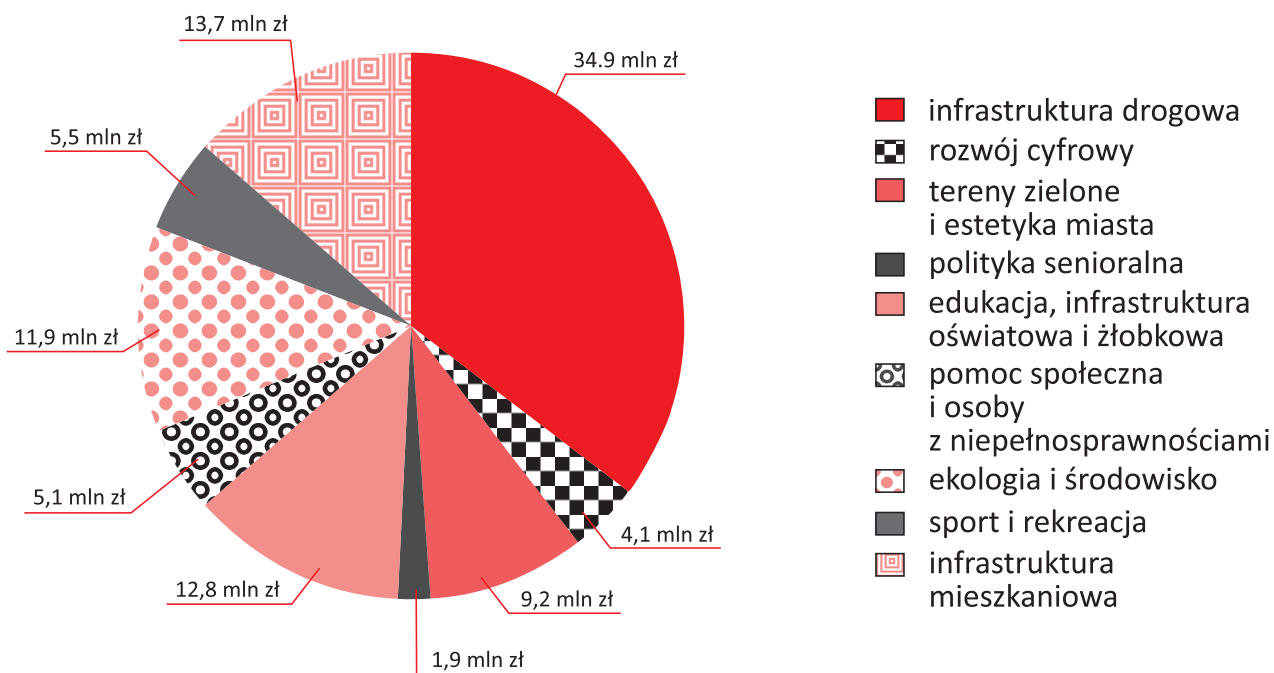
Ważną rolę w pozyskiwaniu środków odgrywa Stowarzyszenie Ziemia Dzierżoniowska. Jego funkcjonowanie przynosi samorządom i mieszkańcom wymierne korzyści. Od początku działalności stowarzyszenie pozyskało środki finansowe, na realizację projektów gminnych i powiatowych w wysokości ponad 72,5 mln zł. W strukturach stowarzyszenia prowadzony jest Punkt Konsultacyjny Programu „Czyste Powietrze” dla mieszkańców, którzy chcą ubiegać się o dofinansowanie

z programów „Czyste Powietrze”, „Mój Prąd”, „Moja Woda” czy „Ciepłe Mieszkanie”. W latach 2020-2021 Stowarzyszenie koordynowało proces opracowania „Ponadlokalnej Strategii Rozwoju Aglomeracji Dzierżoniowskiej 2023”, obejmującej samorządy zrzeszone w ramach Stowarzyszenia. Strategia została opracowana w listopadzie 2021 roku.

Dzięki zaangażowaniu włodarzy miasta, Dzierżoniów został liderem Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Południowego Obszaru Funkcjonalnego (ZIT POF). W skład ZIT wchodzi 25 gmin i 3 powiaty z obszaru dzierżoniowsko-klodzko-żabkowickiego. Jest to bardzo ważny instrument, dzięki któremu miasto do 2029 r. będzie mogło ubiegać się o dodatkowe środki z Unii Europejskiej.

Środki zewnętrzne pozyskane w latach 2019-2023 w podziale na obszary (w mln zł)

Rozwój

Gospodarka mieszkaniowa

W ostatnich latach prowadzone były działania wynikające z Programu Mieszkaniowego dla Dzierżoniowa oraz z Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy skierowane przede wszystkim na rozwój budownictwa na wynajem, zapewnienie schronienia najuboższym i poprawę stanu technicznego zasobu mieszkaniowego.

Gmina Miejska Dzierżoniów jest właścicielem ok. 1.100 lokali mieszkalnych mieszczących się w 67 budynkach komunalnych i 276 budynkach wspólnot mieszkaniowych.

Najem lokali

Zaspokajano potrzeby mieszkaniowe osób zakwalifikowanym do najmu lokalu z zasobu gminnego poprzez wskazywanie wolnych lokali. Dokonano także wiele zamian lokali. Były to zamiany pomiędzy najemcami oraz między najemcą a gminą, która miała do dyspozycji wolny lokal. Zawarto 122 umowy najmu lokali mieszkalnych. Szczególnie w 2023 r. zaobserwowano duży ruch w przyznawaniu zwolnionych lokali na rzecz osób oczekujących w kolejce na lokal oraz w zamianach lokali. Było to spowodowane powstaniem nowego budynku komunalnego przy ul. B. Prusa i zwolnieniem przez rodziny zasiedlające ten budynek dotychczasowych mieszkańców.

W ramach pomocy osobom znajdującym się w przejściowo trudnej sytuacji finansowej przychylnono się do próśb o rozłożenie na raty zobowiązań wobec gminy z tytułu czynszu najmu za lokale mieszkalne. Zawarto 73 umowy na ratelną spłatę zadłużenia, na łączną kwotę w wysokości 295.913,52 zł.

Liczba mieszkań komunalnych:
1.090 (z czego 48 powstało w tej kadencji)

Liczba mieszkań spółdzielczych: 5.019

Liczba mieszkań w formule TBS-u: 387
(z czego 95 powstało w tej kadencji)

Liczba mieszkań własnościowych, w tym domów jednorodzinnych: 7.185 (z czego 85 powstało w tej kadencji)

Sprzedaż działek

W latach 2019-2023 łącznie sprzedano 50 działek przeznaczonych pod budowę w tym 4 przeznaczone pod zabudowę produkcyjną i usługową, pozostałe 46 działek przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową. Sprzedane nieruchomości przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową położone są w Dzierżoniowie, najczęściej przy ul. Kamiennej, Kilara, Dąbrowskiej. Jednocześnie w tym samym okresie z gminnego zasobu nieruchomości sprzedano w trybie przetargu nieograniczonego 40 lokali, w tym 4 lokale użytkowe oraz 36 lokali mieszkalnych.

Polityka przestrzenna

Istotne dla rozwoju Dzierżoniowa było uchwalenie przez Radę Miejską Dzierżoniowa dokumentu pn. „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Dzierżoniowa” (uchwała nr XXXIX/355/22 z 28 lutego 2022 r.). Dokument ten określa politykę przestrzenną Dzierżoniowa, której celem jest zrównoważony rozwój miasta. Studium wskazuje kierunki rozwoju przestrzennego Dzierżoniowa z poszanowaniem istniejących wartości kulturowych i przyrodniczych.

Użytkowanie wieczyste

W latach 2019-2023 nastąpiło przekształcenie prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów. Wydano 6.362 zaświadczenia potwierdzające ten fakt. Istotne dla mieszkańców było uchwalenie przez Radę Miejską Dzierżoniowa uchwał, które umożliwiły skorzystanie z bonifikaty 70% przy spłacie jednorazowej należności z tytułu rocznych opłat przekształceniowych (uchwała nr VIII/74/19 z dnia 28 maja 2019r., uchwała nr XIV/125/19 z 30 grudnia 2019 r.) Łącznie złożono 3.720 wniosków, a udzielono 3.690 bonifikat.

Koszty remontów budynków komunalnych

2019 r.	1.610.360,37 zł
2020 r.	1.433.831,27 zł
2021 r.	1.426.132,26 zł
2022 r.	2.197.298,78 zł
2023 r.	1.287.663,28 zł

Powstałe miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

2019 r.	1, pow. 2,7 ha
2020 r.	3, pow. 62 ha
2021 r.	0
2022 r.	8, pow. 204,5 ha
2023 r.	5, pow. 94,4 ha

Sprzedane działki:

2019 r.	8 działek pod zab. mieszkaniową o pow. 8.130 m ² , 1 działka pod produkcję o pow. 3687 m ²
2020 r.	9 działek pod zab. mieszkaniową o pow. 15.653 m ² , 1 działka pod usługi o pow. 2.069 m ²
2021 r.	5 działek pod zab. mieszkaniową o pow. 6.253 m ² , 2 działki usługowe o pow. 2.738 m ²
2022 r.	14 działek pod zab. mieszkaniową o pow. 15.250 m ² , 1 działka pod usługi o pow. 4.452 m ²
2023 r.	8 działek pod zab. mieszkaniową o pow. 6.864 m ² , 2 działki usługowe o pow. 466 m ²

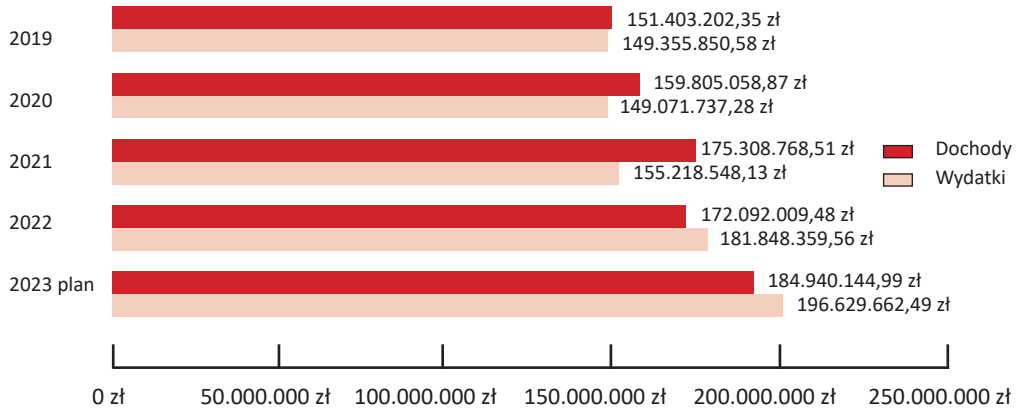
Rozwój

Budżet Dzierżoniowa

Polityka finansowa miasta realizowana jest w oparciu o uchwalaną corocznie przez Radę Miejską Dzierżoniowa uchwałę budżetową, która określa źródła dochodów oraz kierunki wydatkowania środków. Projekt uchwały budżetowej przygotowuje burmistrz we współpracy ze skarbnikiem i pracownikami poszczególnych wydziałów urzędu miasta. Realizacja inwestycji oparta jest o przedsięwzięcia wyszczególnione w Wieloletniej Prognozie Finansowej oraz w załączniku do uchwały budżetowej obrazującej wydatki majątkowe.

Wykonanie poszczególnych pozycji budżetowych w latach 2019-2022 oraz planowanych do osiągnięcia w roku 2023 wskazuje, że realizacja budżetu jest prawidłowa. Osiągnięto wysoką nadwyżkę operacyjną (65.563.856,77 zł), która stanowi dodatnią różnicę pomiędzy dochodami bieżącymi i wydatkami bieżącymi. Jest to jeden z najistotniejszych wskaźników sytuacji finansowej gminy informujący o możliwości pokrycia wydatków bieżących dochodami bieżącymi. Im wyższa jest wartość nadwyżki operacyjnej, tym większa jest możliwość realizacji przez Gminę nowych przedsięwzięć majątkowych, przeznaczając tę kwotę na inwestycje lub pośrednio spłacając wcześniej zaciągnięte zobowiązania. Wysokość zrealizowanych i planowanych do realizacji wartości budżetowych potwierdza, że miasto się rozwija. Zarówno dochody jak i wydatki utrzymują się na wysokim poziomie.

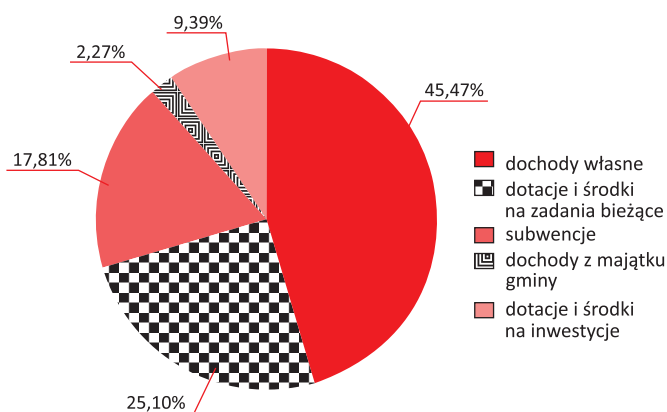
Budżet miasta w latach 2019-2023

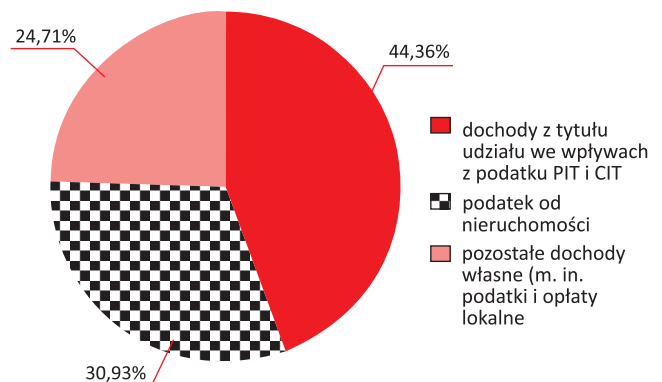
Łączne wielkości budżetowe w latach 2019-2023

Dochody budżetowe	843.549.184,20 zł
Wydatki budżetowe	832.124.158,04 zł
Dochody bieżące	745.223.781,18 zł
Wydatki bieżące	679.659.924,41 zł
Dochody majątkowe	98.325.403,02 zł
Wydatki na inwestycje	152.464.233,63 zł

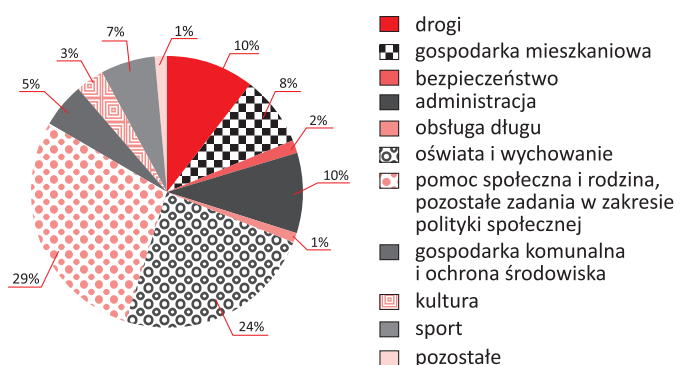
Struktura dochodów ogółem za lata 2019-2023

Dochody własne budżetu wg źródeł ich pochodzenia

Struktura wydatków ogółem w latach 2019-2023

Biorąc pod uwagę podział dochodów własnych wg źródeł ich pochodzenia, znaczący udział stanowią tu dochody z udziału w PIT i CIT. Ogółem w latach 2019-2023 wielkość zrealizowanych dochodów z tego tytułu wynosi 170.142.036,72 zł, co stanowi 44,36% dochodów własnych miasta. Duży udział w dochodach własnych zajmuje też podatek od nieruchomości od osób fizycznych i prawnych. Wartość tej pozycji w latach 2019-2023 to 118.626.928,82 zł. Duży udział dochodów własnych w dochodach ogółem daje podstawę do kształtowania polityki rozwojowej, wspomagając podejmowanie decyzji długoterminowych, dotyczących poziomu inwestycji czy zaciągania kredytów i pożyczek.

DOCHODY BUDŻETOWE

Głównymi składnikami dochodów budżetowych są:

- dochody bieżące, w tym dochody własne,
- dotacje i subwencje, dochody majątkowe, w tym dochody ze sprzedaży majątku gminy oraz z tytułu przekształcenia prawa użytkownictwa wieczystego w prawo własności, a także środki uzyskane na dofinansowanie inwestycji.

W strukturze dochodów największy udział odgrywają dochody bieżące, które w latach 2019-2023 wynoszą 745.223.781,18zł. W dochodach tych największą grupę stanowią dochody własne, w których najwyższy udział mają wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych oraz wpływy z podatków i opłat, w tym najwyższy z podatków - podatek od nieruchomości.

Dochody majątkowe w latach 2019-2023 wynoszą 98.325.403,02 zł. Dochody własne ze sprzedaży majątku to 16.988.283,13 zł, dotacje i środki na inwestycje wynoszą 79.169.071,13 zł, pozostała część to wpływy z przekształcenia prawa użytkownictwa wieczystego w prawo własności. Największy poziom dotacji i środków na inwestycje miasto uzyskuje na realizację zadań w obszarze:

- transportu - 26.668.188,55 zł;

WYDATKI BUDŻETOWE

Gmina ponosi wydatki na realizację zadań określonych w ustawie o samorządzie gminnym. Wydatki dzielą się na bieżące, zapewniające prawidłowe funkcjonowanie organów samorządowych oraz zaspokajanie bieżących potrzeb mieszkańców wynikających z realizacji zadań, jak również majątkowe, przeznaczone na realizację inwestycji i zakupów inwestycyjnych, a także dotacje celowe na inwestycje i zakupy inwestycyjne jednostek organizacyjnych oraz na wnoszenie udziałów do spółek komunalnych. Poziom i struktura wydatków budżetowych są wyrazem polityki samorządu i służą realizacji zadań określonych w strategii rozwoju gminy. Polityka wydatkowa gminy polega na odpowiednim rozdysponowaniu środków publicznych na realizację zadań służących zaspokojeniu bieżących i przyszłych potrzeb społecznych.

Wydatki budżetu miasta w latach 2019-2023 wynoszą łącznie 832.124.158,04zł, w tym wydatki bieżące 679.659.924,41 zł i majątkowe 152.464.233,63 zł.

W przypadku wydatków majątkowych w latach 2019-2023, w układzie działań największe wydatki dotyczyły dróg (35%) i gospodarki mieszkaniowej (23%). Pozycje te stanowią ogółem prawie 60% wydatków majątkowych.

Główne składniki dochodów budżetowych w latach 2019-2023

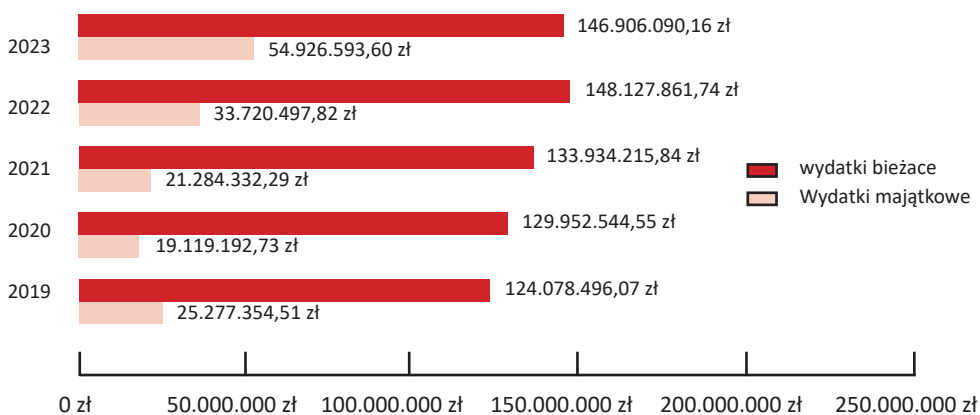
Udziały w podatkach PIT i CIT	170.142.036,72 zł
Dochody z podatku od nieruchomości	118.626.928,82 zł
Dotacje i środki na zadania bieżące	211.428.235,01 zł
Subwencje	150.256.538,60 zł

- gospodarki mieszkaniowej - 19.802.125,62 zł,
- gospodarki komunalnej i ochrony środowiska - 9.707.686,96 zł,
- pomocy społecznej - 6.061.771,38 zł,
- oświaty i wychowania - 77.012.827,34 zł;
- sportu - 5.316.587,66 zł
- administracji publicznej - 3.889.723,09 zł.

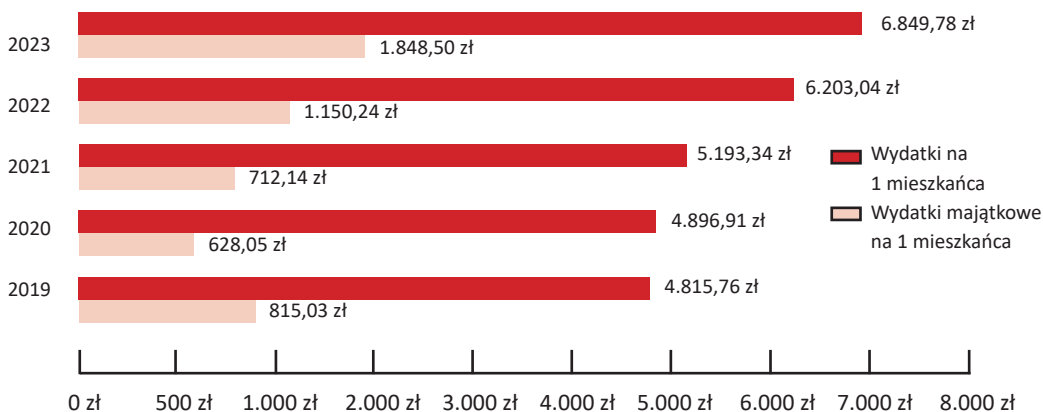
Dochody na 1 mieszkańca

Zasobność gminy oraz jej możliwości rozwojowe odzwierciedla wskaźnik dochodów w przeliczeniu na 1 mieszkańca. W Dzierżoniowie wskaźnik ten systematycznie zwiększa się. W 2019 r. wynosił 4.881,77 zł, w 2020 r. - 5.249,49 zł, rok później - 5.865,52 zł, by w 2022 r. osiągnąć 5.870,24 zł, a w 2023 r. - 6.415,42 zł.

Udział wydatków bieżących i majątkowych w poszczególnych latach budżetowych Struktura wydatków bieżących w latach 2019-2023

Wydatki oraz wydatki majątkowe na 1 mieszkańca

Trend wzrostowy wskazuje na rozwój gospodarki miasta. Wykres pokazuje systematyczny wzrost wydatków. Wskaźnik ten jest też miarą atrakcyjności gminy.

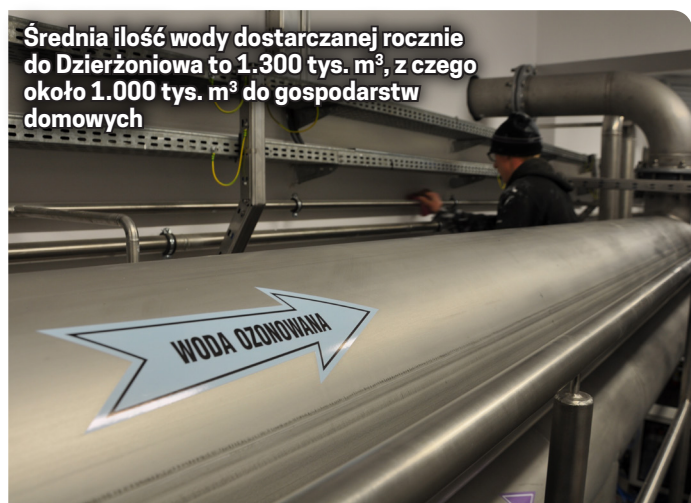

Zmieniające się przepisy prawa oraz zwiększające się oczekiwania mieszkańców w obszarze ochrony środowiska i terenów zielonych powodują konieczność realizacji wielu działań. Do priorytetowych należą przedsięwzięcia w obszarze gospodarki wodno-ściekowej, zanieczyszczeń powietrza, gospodarki odpadami komunalnymi oraz zieleni miejskiej i miejsc aktywnego wypoczynku.

Działania realizowane w tych obszarach mają na celu eliminowanie lub ograniczanie negatywnego wpływu funkcjonowania miasta na środowisko naturalne przy jednoczesnym zagwarantowaniu mieszkańcom skutecznych i sprawnych usług komunalnych, a także atrakcyjnych przyrodniczo terenów do aktywności pozazawodowej.

Rozwój systemu wodno-kanalizacyjnego

Do głównych zadań samorządu gminnego należy zaopatrzenie w wodę mieszkańców i sprawne odprowadzanie i oczyszczenie ścieków. W przypadku naszego miasta podmiotem odpowiedzialnym za dostarczanie mieszkańcom Dzierżoniowa wody, odprowadzanie ścieków i ich oczyszczanie jest powołana w 1997 r. spółka Wodociągi i Kanalizacja (WiK Sp. z o.o.). Sprawne dostarczanie wody o dobrych parametrach oraz skuteczny odbiór i oczyszczanie ścieków komunalnych wymaga prowadzenia stałych prac modernizacyjnych i rozwojowych systemu wodno-kanalizacyjnego.

Średnia ilość wody dostarczanej rocznie do Dzierżoniowa to 1.300 tys. m³, z czego około 1.000 tys. m³ do gospodarstw domowych

W 2016 r. wodociągi zakończyły I etap międzygminnego projektu pn. „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gmin powiatu dzierżoniowskiego” (wartość całego projektu to ponad 104 mln zł, a poziom dofinansowywania z Funduszu Spójności wynosił 46,5 mln zł.). II etap projektu zakończył się w 2023 r. W jego ramach zrealizowano 19 zadań o łącznej wartości 55,7 mln zł. Wartość ich dofinansowania to 28,3 mln zł. Na terenie Dzierżoniowa została wykonana m.in. sieć kanalizacji sanitarnej i sieć wodociągowa ul. Kamiennej i ul. Świdnickiej (przy ul. Sowiogórskiej) oraz sieć kanalizacji sanitarnej ul. Armii Krajowej i Kilara.

Inwestycje i modernizacje

Niezwykle ważnym zadaniem inwestycyjnym była także budowa wodociągu tranzytowego Lubachów-Pieszycze-Dzierżoniów-Bielawa, którego celem jest sprawne dostarczenie

wody ze zbiornika Lubachów do Dzierżoniowa oraz innych gmin obsługiwanych przez spółkę. W ramach projektu wybudowano centralny system monitoringu i sterowania systemem wodociągowym. Wdraża on system zarządzania siecią wodociągową w układzie strefowym, który umożliwi bilansowanie zużycia wody oraz aktywną kontrolę wycieków wody z sieci.

Spółka WiK Sp. z o.o. poza zadaniami realizowanymi w ramach projektu realizowała także inne zadania inwestycyjne z zakresu gospodarki wodno-ściekowej (rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej, modernizacja stacji uzdatniania wody, modernizacja studni głębinowych, budowa instalacji fotowoltaicznych, modernizacja oczyszczalni ścieków).

Gospodarka ściekowa

Głównymi elementami systemu gospodarki ściekowej na terenie Dzierżoniowa jest sieć kanalizacji sanitarnej i oczyszczalnia ścieków zlokalizowana przy ul. Brzegowej w Dzierżoniowie. Sieć kanalizacji sanitarnej w Dzierżoniowie obejmuje swoim zasięgiem większość terenów zamieszkałych. Łączna długość sieci to ponad 76 km. Korzysta z niej ponad 99% mieszkańców miasta.

Rocznie do dzierżoniowskiej oczyszczalni doływa i zostaje oczyszczonych średnio ponad 2.500 tys m³ ścieków z Dzierżoniowa, Pieszyc i Bratoszowa. Stosowana tam technologia oczyszczania umożliwia znaczną redukcję zanieczyszczeń, tj. w przypadku BZT5 – redukcja około 98%, zawiesina ogólna – redukcja 98%, a w przypadku ChZT – redukcja około 96%. Technologia usuwania biogenów umożliwia redukcję zanieczyszczeń azotu o około 80%, a fosforu o ponad 85%.

Likwidacja „kopciuchów”

Ograniczenie niskiej emisji było i jest jednym z głównych celów ochrony środowiska w Dzierżoniowie. Do najważniejszych działań w tym obszarze należy zaliczyć przedsięwzięcia związane z likwidacją starych pieców opalanych na paliwa stałe i montaż źródeł ciepła o niskiej emisji lub bezemisyjnych. W latach 2019-2023 mieszkańcy Dzierżoniowa mogli korzystać z wielu programów dofinansowania przedsięwzięć dotyczących zmiany sposobu ogrzewania, takich jak: „Program małych ulepszeń”, program „Ciepłe Mieszkanie”, „Czyste powietrze”, projekt pn. „Koalicja na rzecz poprawy jakości powietrza Gmin Obszaru Ziemi Dzierżoniowsko-Kłodzko-Ząbkowickiej (ZKD)”, program wymiany ogrzewania w mieszkaniach komunalnych (zwolnienie z czyszczenia w przypadku zmiany sposobu ogrzewania). Także DZBM, remontując mieszkania komunalne, dokonywał zmiany sposobu ogrzewania na ekologiczne.

Dużym wsparciem dla mieszkańców Dzierżoniowa ubiegających się o dofinansowanie zmiany sposobu ogrzewania w ramach programów rządowych jest punkt konsultacyjny prowadzony przez Stowarzyszenie Ziemia Dzierżoniowska. Mieszkańcy mogą tam uzyskać pomoc przy składaniu wniosków o dofinansowanie i w rozliczaniu dotacji.

W latach 2019-2022 wykonano łącznie 505 inwestycji związanych ze zmianą sposobu ogrzewania w nieruchomościach o łącznej powierzchni 39.090 m². Najwięcej zadań dotyczyło zmiany sposobu ogrzewania z węglowego na gazowe. W wyniku tych działań szacunkowa redukcja pyłów PM 10 wyniosła około 30 Mg/rok.

Lepsza jakość powietrza

Jakość powietrza na terenie Dzierżoniowa z roku na rok jest coraz lepsza. Prowadzony na terenie miasta monitoring wskazuje na brak przekroczeń średniorocznych wartości dopuszczalnych. Od wielu lat stężenia średnioroczne SO₂ wahały się w przedziale 25-70% wartości dopuszczalnej (nie występowały także przekroczenia 24-godzinne). Średnioroczne wartości zanieczyszczenia NO₂ nie przekraczały wartości dopuszczalnych i wahały się w przedziale 40-70% wartości dopuszczalnej. Nie są także przekraczane wartości dopuszczalne dla NO_x i NO. Największym problemem, podobnie jak dla większości gmin w Polsce, jest zanieczyszczenie powietrza pyłami zawieszonymi PM₁₀ i PM_{2,5} a także benzo(a)pirenem zawartym w pyłe zawieszonym. Średnioroczna wartość zanieczyszczenia pyłu zawieszonego nie przekracza wartości dopuszczalnych i w ostatnich latach wynosi około 22-23 µg/m³ (dopuszczalna wartość 40 µg/m³).

Mimo nieprzekraczania średniorocznej wartości, zdarzają się przekroczenia 24-godzinnych stężeń pyłu zawieszonego PM₁₀ (powyżej 50 µg/m³, - maksymalna liczba takich dni nie może być większa niż 35). Do 2018 r. liczba dni z przekroczeniami była co roku wyższa i wynosiła w latach 2011-2018 od 45 do 67. Od 2019 r. jest niższa i wynosi od 11 do 35 dni rocznie.

Czyste źródła energii

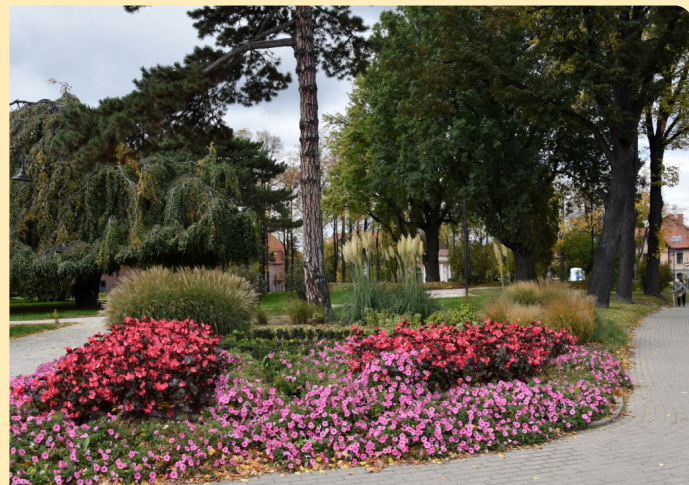
W latach 2022-2023 międzygminna spółka Energia Komunalna zrealizowała projekt budowy 19 instalacji fotowoltaicznych w obiektach użyteczności publicznej należących do miasta. Łączna moc instalacji w tych obiektach wyniosła 506,25 kW. Inwestycja pozwoli zaoszczędzić rocznie ok. 500 MWh energii o wartości 400.000 zł. Wartość robót to kwota prawie 2.200.000 zł. Energia Komunalna Sp. z o.o. uzyskała na nie dotację w wysokości ponad 1,2 mln zł.

Zielono mi

Tereny zielone to nie tylko miejsca wypoczynku i zabawy. Oprócz funkcji estetycznej i rekreacyjnej zieleni w mieście pełni funkcję zdrowotną i ostonową. To dzięki niej możemy

ograniczać zanieczyszczenie powietrza i hałas czy obniżyć temperaturę powietrza. Ma to szczególne znaczenie podczas upalnych dni i sprzyja retencjonowaniu wód opadowych, co odciąża kanalizację burzową. Dlatego tworzenie i rewitalizacja terenów zielonych w latach 2019-2023 były priorytetowymi działaniami miasta (zmodernizowano Park Kusocińskiego, Park Miłośników Dzierżoniowa, Skwer Włóknarzy, Wał Szwedzki, zagospodarowano Owocowy Skwer i przyległy teren).

Istotnym elementem tworzenia zieleni miejskiej były działania związane z sadzeniem drzew i krzewów. W ostatnich pięciu latach na terenie Dzierżoniowa posadzono 2.325 drzew i 8.014 krzewów. Dodatkowo prowadzono nasadzenia roślin rabatowych i kwiatów jednorocznych na terenach zieleni miejskiej.

Gospodarka odpadami

Od 2002 r. Dzierżoniów jest członkiem Związku Gmin Powiatu Dzierżoniowskiego ZGPD-7, który zgodnie z przyjętym przez Radę Miejską Dzierżoniowa statutem przejął uprawnienia i obowiązki miasta w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi. Oprócz Dzierżoniowa do ZGPD-7 należą również gmina Dzierżoniów, Niemcza, Bielawa, Pieszycy i Piława Górna. ZGPD-7 odpowiedzialny jest m.in. za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych zlokalizowanych na terenie gmin członkowskich, podejmowanie uchwał związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi, określanie stawek opłat dla mieszkańców oraz sprawozdawczość. W ostatnich pięciu latach masa odbieranych z terenu Dzierżoniowa zmieszanych odpadów komunalnych utrzymywała się na podobnym poziomie poniżej 9.500 ton/rok.

Mimo coraz wyższych wymagań prawnych w zakresie wielkości recyklingu, udaje się każdego roku uzyskać jego wymagany poziom.

Wszystko, co nie powinno trafić do kosza lub gniazd segregacyjnych dzierżoniowianie mogą zostawiać w Punkcie Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK), znajdującym się przy ul. Bielawskiej 15. Do pojemnika na odpady zmieszane nie wolno wyrzucać przeterminowanych leków, chemii, baterii i akumulatorów, sprzętu RTV i AGD, a także gruzu i odpadów zielonych. Zbiórki odpadów wielkogabarytowych prowadzone są na terenie miasta kilka razy w roku.

Dzierżoniów w statystykach

nazwa wskaźnika	jednostka	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.	Źródło danych
ludność ogółem	osoba	33.137	32.869	32.346	31.061	-	GUS
ludność ogółem wg obowiązku meldunkowego	osoba	31.014	30.442	29.888	29.316	28.706	UMD
liczba kobiet	osoba	16.799	16.550	16.253	15.921	15.611	UMD
liczba mężczyzn	osoba	14.215	13.892	13.635	13.395	13.095	UMD
urodzenia mieszkańców	osoba	219	190	196	172	130	UMD
akty urodzenia zarejestrowane w USC	szt.	219	532	577	547	573	UMD
zgoni mieszkańców	osoba	427	507	537	496	500	UMD
akty zgonu zarejestrowane w USC	szt.	614	786	738	711	634	UMD
akty małżeństw ogółem	szt.	202	125	178	167	149	UMD
śluby konkordatowe	szt.	90	47	49	56	34	UMD
śluby cywilne	szt.	77	62	90	83	80	UMD
wyroki rozwodowe	szt.	128	89	93	84	76	UMD
przyjęte oświadczenia o uznaniu ojcostwa	szt.	224	188	199	171	173	UMD
pary małżeńskie odznaczone medalami za długoletnie pożycie	szt.	43	26	23	43	38	UMD
podmioty gospodarcze	szt.	4.223	4.322	4.394	4.455	-	UMD
nowo zarejestrowane podmioty gospodarcze	szt.	295	247	249	269	-	UMD
mieszkania w przeliczeniu na 1.000 mieszkańców	szt.	430,8	451,7	459,5	467,4	-	GUS
zużycie wody w przeliczeniu na gospodarstwo domowe	m ³	981.882	1.026 821	1.000 241	973.933	-	UMD
mieszkania oddanych do użytkowania	szt.	63	50	96	57	-	GUS
przeciętna powierzchnia m ² mieszkania na 1 mieszkańca	m ²	25,1	26,6	27,1	27,6	-	GUS
przestępstwa	szt.	488	539	559	599	-	GUS
wypadki drogowe	szt.	21	12	10	19	-	GUS
ofiary śmiertelne w wyniku wypadków drogowych	szt.	2	4	2	5	-	GUS
stopa bezrobocia ogółem	%	4,9* 5,8%	6,8* 7,6	5,3* 5,8	5,5* 5,5	-	GUS
bezrobotni ogółem	osoba	515	675	506	482	487*	Powiatowy Urząd Pracy *dane na 27.12.2023
bezrobotne kobiety	osoba	293	270	264	231	244*	Powiatowy Urząd Pracy *dane na 27.12.2023
bezrobotni mężczyźni	osoba	222	405	242	251	243*	Powiatowy Urząd Pracy *dane na 27.12.2023
bezrobotni z podziałem na wiek i płeć	osoba						Powiatowy Urząd Pracy *dane na 27.12.2023
do 25 r.ż.	kobiety	31	39	17	21*	22*	
	mężczyźni	8	17	10	16*	17*	
do 30 r.ż.	kobiety	71	98	57	51*	52*	
	mężczyźni	23	36	15	27*	30*	
do 50 r.ż.	kobiety	72	70	62	51*	60*	
	mężczyźni	126	145	123	128*	130*	

* dane dla powiatu

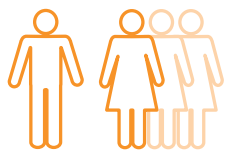
Nowy mieszkaniec Dzierżoniowa
rodzi się statystycznie

co 49 godzin

Dzierżoniów dla mieszkańców

Portret statystycznego mieszkańca Dzierżoniowa

płeć: **kobieta**
(Na 115 kobiet przypada
w Dzierżoniowie 100
mężczyzn)

stan zdrowia: **lekarza
odwiedza 8 razy
w roku**

(Dzierżoniowianie skorzystali
w 2022 r. z 230.929 porad
ogólnych w POZ)

stan cywilny: **mężatka**
(49,7% mieszkańców
Dzierżoniowa żyje
w związku małżeńskim,
29,8% jest stanu wolnego,
10,5% mieszkańców jest
po rozwodzie, a 9,7% to
wdowy/wdowcy)

1976

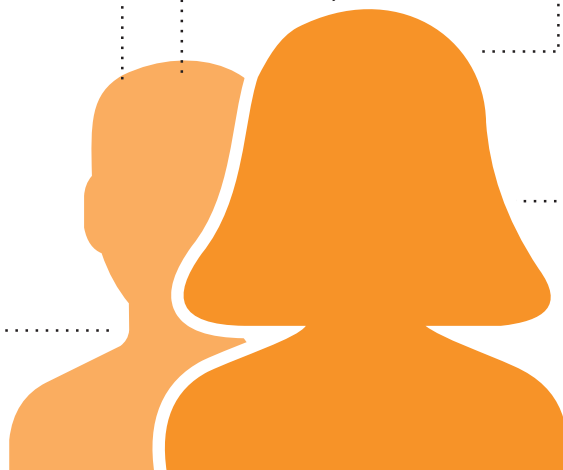
wiek: prawie **46 lat**
(Średni wiek wynosi 45,9 lat
i jest wyższy od średniego
wieku mieszkańców
województwa dolnośląskiego
oraz wyższy od średniego
wieku mieszkańców całej
Polski)

wypłata: **5.724 zł**
(Tyle wynosiło przeciętne
miesięczne wynagrodzenie
brutto w Dzierżoniowie
w 2022 r. Odpowiada ono
85,4% przeciętnego
miesięcznego wynagrodzenia
brutto w Polsce)

stan posiadania:
**27,60 m² pow.
użytkowej
mieszkania
i 0.7 samochodu**

adres zamieszkania:
osiedla

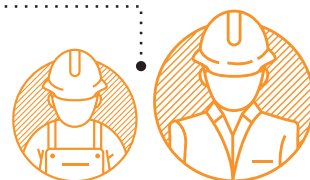
produkuje: **497 kg
odpadów
komunalnych
rocznie**

zużywa: **32 m³
wody rocznie**

wykształcenie: **średnie**
(zawodowe lub
ogólnokształcące)

praca: **w przemyśle
lub budownictwie**

(W sektorze przemysłowym
i budowlanym zatrudnionych
jest 46,1% mieszkańców.)

* dane na dzień 31.12.2022 r.